75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ТРАВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 16, 1968 No. 92. VOL. LXXV.

ЗВІТИ ГОЛОВНИХ КОНТРОЛЕРІВ І ГОЛОВНИХ РАДНИХ ТА УПРАВИТЕЛІВ СОЮЗІВКИ І ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ВИПОВНИЛИ ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Союзівка, Кергонксон. — Звіти Головної Контрольної Комісії та головних радних і управителів Союзівки і дискусія над звітами виповнили в цілості другий день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу на цій оселі у вівторок 14 травня ц.р. Також і цього дня відбулися три сесії — перед полуднем, після полудня та ввечері і до пізньої ночі. Нарадами проводили напереміну головний предсідник Йосип Лисогір та його заступники інж. Степан Куропась і пані Марія Душник. В обідовій порі екзекутивний віце-президент Першого Національного Банку в Джерзі Сіті Шерман Суенголц та старший віце-президент того банку Джан Семеделі на запрошення головного предсідника Йосипа Лисогора інформували головних урядовців УНСоюзу про можливості побудови нових приміщень для головної канцелярії і видавництва „Свободи" у зв'язку з будівельною програмою згаданого банку та в системі загальної перебудови й розбудови міста Джерзі Сіті.

Звіти Головної Контрольної Комісії

Звітування в другому дні річних нарад Головного Уряду УНСоюзу у вівторок 14 травня започаткував д-р Володимир Галан [illegible]

Д-р Володимир Галан

ної ним Головної Контрольної Комісії. Обширний і докладний звіт з цієї Комісії був своєчасно приготований та переданий усім учасникам нарад. На початку свого звіту д-р Вол. Галан поінформував, що річна перевірка майна і діловодства УНСоюзу була переведена Головною Контрольною Комісією в тижні від 23 до 31 березня в Гол. Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті та на Союзівці. Під час тієї перевірки Гол. Контрольна Комісія відбула спільні наради з Екзекутивою УНС. У перевірці взяли участь всі члени Гол. Контрольної Комісії: д-р Володимир Галан — голова, Петро Пуцило — заступник голови, Іван Геврик — український секретар, Іван Іванчук — англійський секретар та Іван Ващук — член Комісії. Комісія ствердила, що всі цифри, подані головними урядовцями та управителями Союзівки є згідні з записом у книгах. Подавши ряд виясненъ до надрукованих табель і зіставлень, Гол. Контрольна Комісія на закінчення ствердила, що усе діловодство Українського Народного Союзу, „Свободи" та Союзівки знайдено в повному порядку і на цій підставі Гол. Контр. Комісія поставила внесення прийняти до відома звіти головних урядовців, „Свободи" і управителів Союзівки. Звіт д-ра Володимира Галана доповнювали своїми заввагами та інформаціями про їхну власну діяльність поодинокі члени Гол. Контрольної Комісії: Петро Пуцило, Іван Геврик, Іван Іванчук та Іван Ващук, а на закінчення свій особистий звіт склав д-р Володимир Галан.

Звіти членів Головної Ради УНС

Звітування членів Головної Ради започаткував Тарас Шмагала, а далі звітували: Тарас Шпікула, Степан Гавриш, Мирон Куропась, Василь Дідюк, Анна Дубас, Володимир З а п а р анюк, Дмитро Попадинець, Анна Чопик, Марія Демидчук, Галина Олек, Іван Одежинський, д-р Михайло Данилюк та Андрій Джула. Головні радні усвоїх звітах подавали огляд своєї діяльности у своїх містах та Округах і висловлювали зауваги та побажання для ще більшого розгортання праці Українського Народного Союзу в терені.

На закінчення своїх звітів деякі з головних урядовців передали ряд подань зорганізованих ними нових членів, при чому гол. радний В. Дідюк передав від Канади 28 нових аплікацій.

Звіти управителів Союзівки Данила Слободяна та Володимира Кваса

Огляд праці, розвитку і стану Союзівки подали її управителі Данило Слободян і Володимир Квас. Перший із них звітував про стан будинків і влаштувань, а В. Квас про ведення цього відпочинково-виховного підприємства. Звітодавці, як і раніше окремі з гол. урядовців, рекомендували, що для дальшого розвитку Союзівки та її поважного вкладу в життя і розвиток УНСоюзу необхідно збільшити кількість приміщень для гостей і відвідувачів.

Виступ почесного члена Гол. Уряду УНСоюзу Романа Слободяна

В часі звітувань виступив та дав короткий огляд своєї активности кол. довголітній касир УНСоюзу і тепер почесний член Гол. Уряду УНС Роман Слободян. Свій звіт закінчив цей сеньйор-піонер подякою для гол. урядовців, які знову видвигнули були його кандидатуру на гол. касира та ще більшою подякою за те, що його не вибрали.

Дискусія над звітами головних урядовців

У дискусії над звітами головних урядовців на цих річних нарадах дещо відступлено від дотеперішнього порядку та схвалено, щоб таку дискусію відбувати окремо над звітами Гол Екзекутивного Уряду і редактора „Свободи", опісля над звітами Головної Контрольної Комісії і управителів „Союзівки" та вкінці над звітами головних радних і спеціяльних комісій. Тому то другий день нарад започатковано дискусією над звітами Головного Екзекутивного Уряду і редактора „Свободи".

У дискусії взяли участь усі головні урядовці, заторкуючи багато важливих проблем з організаційної, фінансової та видавничо-культурної і загально - громадської праці УНСоюзу. Багато запитів і завваг висловлено також у дискусії над звітами членів Головної Контрольної Комісії, а опісля управителів „Союзівки". Докладний хід дискусії буде своєчасно проголошений у протоколах з тих нарад.

ЗВІТИ ГОЛ. ЕКЗЕКУТИВНОГО УРЯДУ

Союзівка, Кергонксон. — Звітів головних екзекутивних урядовців: головного предсідника Йосифа Лисогора, заступників головного предсідника Степана Куропася, пані Марії Душник, Богдана Зорича і Володимира Сохана та головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, як також редактора Антона Драгана вислухав Головний Уряд УНСоюзу вже в першому дні своїх річних нарад у понеділок 13 травня ц. р. Звіт за покійного головного касира Івана Кокольського був предложений на письмі, а в дискусії над тим звітом потрібні вияснення давала асистентка головного касира пані Уляна Дячук, яка бере участь у нарадах. Звіт головного предсідника Йосифа Лисогора, що дав огляд і характеристику всієї діяльности УНСоюзу, надрукований в цілості у вчорашньому й сьогоднішньому виданнях „Свободи". У дальшому подаємо короткі огляди звітів всіх інших головних урядовців.

Звіт заст. гол. предсідника Степана Куропася

Перший заступник головного предсідника інж. Сте-

Степан Куропась

пан Куропась на початку свого звіту ствердив, що минулий 1967-ий рік позначився деяким послабленням союзових Відділів взагалі та в Шикаґо зокрема. Завданням Головного Уряду і зокрема Головного Екзекутивного Комітету є добре проаналізувати причини такого стану та поробити відповідні практичні висновки, як добрий лікар перевіряє пацієнта, ставить діягнозу і пише рецепту. Звітодавець в дальшому навів ряд обставин, які він уважає за причину незадовільного організаційного розвитку УНСоюзу на місцях, та рекомендував відповідні протизаходи. Говорячи про фінансову господарку УНСоюзу, звітодавець ствердив, що вона добра, але її треба забезпечити проти дальших інфляційних загроз у майбутньому. Згадкою про свою репрезентаційну й організаційну активність та характеристикою її закінчив інж. Куропась свій звіт.

Звіт заступниці головного предсідника пані Марії Душник

Заступниця головного предсідника п-і Марія Душник почала свій звіт згадкою про свої минулорічні відвідини 4-х Відділів УНСоюзу в Небрасці і в Каліфорнії. У тих Відділах і на тому терені вона спостерегла багато витальности і можливостей для дальшого розвитку УНСоюзу, якщо б там зaанґажувати кваліфікованих організаторів. П-і Марія Душник в дальшому звітувала про її участь в організаційній, репрезентаційній та культурно-освітній і загальногромадській активності УНСоюзу. Вона мала доповіді на курсах, брала активну участь у підготові та була делегатом Українознавства і на секретарсько - вишкільних кур-

Марія Душник

на СКВУ, зокрема проявляла свою активність у молодечих і жіночих організаціях, поширюючи ідеї та добре ім'я УНСоюзу. Вона зорганізувала ряд нових членів та веде листування з можливими кандидатами на членів. Активно інтересується можливістю поширення УНСоюзу на українців у країнах Південної Америки. У „Свободі" і „Українському Тижневику" надрукувала ряд статтей на союзові теми.

Звіт заст. гол. предсідника і директора Канадійської Канцелярії УНСоюзу Богдана Зорича

Заступник гол. предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНСоюзу Богдан

Богдан Зорич

Зорич звітував за цілість праці УНСоюзу, пророблено з минулих років у 7-ми провінціях Канади, звертаючи окрему увагу на „стимулюючі моменти, що зігрівали наше ідейне членство в Канаді, його організаторів і секретарів до творчої дії, до активного себевияву, до гідних у кінцевій стадії результатів". Звітодавець ствердив, що в 1967 році в Канаді зорганізовано 980 нових членів на загальну забезпеченеву суму в 2.538.500 дол. Він подав огляд організаційної діяльности в поодиноких провінціях і Округах, праці Канадійської Канцелярії УНС та звернув окрему увагу на перебіг і висліди його двомісячних організаційних і репрезентативних відвідин на Заході Канади. Свій звіт Богдан Зорич закінчив коротким оглядом своєї участи в нарадах і рішеннях Головного Екзекутивного Комітету для дальшого розвитку УНСоюзу, для добра його членства і всієї української громади.

Звіт заст. Гол. Предсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

Заступник Головного Предсідника і керівник Рекордового Відділу Володимир Сохан склав подяку всім членам Екзекутиви, Редакції „Свободи" і головним урядовцям за співпрацю, згадавши зокрема теплим словом покійного гол. касира бл.п. Івана Кокольського. Згадав він також з признанням про тісну і щиру співпрацю секретарів Відділів і організаторів з Рекордовим Відділом. У своєму звіті з праці Рекордового Відділу, що його теж називають Секретарським Відділом, подав Володимир Сохан точний огляд окремих

Володимир Сохан

ділянок праці: загальної канцелярійної, з оформленням аплікацій і рекордами членства, статистики, вишкільної та інших ділянок. Назвавши поліпшення забезпеченевої служби УНСоюзу, звітодавець подав до протоколу прізвища всіх службовиків Рекордового Відділу, назвавши їхню фахову і професійну працю службою 2-ї лінії за фронтом, яка вдержує тісний зв'язок і веде безперервне постачання „фронтовиків", що ними є секретарі та організатори в терені. У статистичній частині звітодавець Володимир Сохан представив у числах рух членства УНСоюзу в 1967 р. та стан членства з кінцем того року, порівнявши їх з числами за попередні 10 років.

З кінцем 1967 р. УНСоюз мав 88,261 члена з забезпеченнями на загальну суму 115,404.251 дол. Аналізуючи причини втрат у стані членства, він поділив суспендовані грамоти на групи за віком, а передчасно згрошевлені грамоти на групи за роками їх важности. Звітодавець в дальшому подав числа сподіваних втрат у членстві через виплачення грамот кляс „Е" та „Р" на 10 наступних років, підкреслюючи потребу широко запляннованої акції поновного забезпечування власників таких грамот. До вишкільної праці звітодавець зарахував секретарсько - організаційні курси та постійний зв'язок з секретарями й організаторами шляхом листування, телефонічних розмов і особистих зустрічей. Як головне завдання у цій ділянці він назвав працю над поширенням знання секретарів і організаторів, які повинні стати кваліфікованими фахівцями життєвого забезпечення та братсько-допомогових завдань. З інших ділянок своєї праці звітодавець згадав про свою співпрацю з редакцією „Свободи" в ролі спортового референта й свою активність в спортовій централі Америки й Канади і співпрацю з Українським Відділом „Голосу Америки". Згадавши про Світовий Конгрес Вільних Українців та події з минулого року, Володимир Сохан закликав — дальшими акціями УНСоюзу підтримувати підйом в українській громаді і продовжувати сконсолідовані зусилля для осягнення спільної для всіх українців національної мети — волі українського народу в його незалежній державі.

Звіт головного секретаря та керівника Організаційного Відділу д-ра Я. Падоха

Головний секретар та керівник Організаційного Відділу УНСоюзу д-р Ярослав

Д-р Ярослав Падох

Падох на початку свого звіту ствердив, що минулий 1967 рік був безперервною ланкою у розвитку УНСоюзу та збільшуванні його членства. У тому році зорганізовано 4.400 нових членів і після покриття всіх неминучих втрат, як виплати посмертних забезпечень, дозрілих грамот тощо, УНСоюз збільшився на понад 1.200 членів й переступив імпонуюче число 88.000 членів. В часі, коли в багатьох інших братських організаціях членство зменшується, то УНСоюз постійно росте як щодо майна та і щодо числа членів. Звітодавець сподівався ще кращого організаційного розвитку, але не дописали осінні місяці минулого року, бо союзові секретарі й організатори віддали багато часу і сили Світовому Конгресові Вільних Українців і збірці фондів на його цілі. Звітодавець назвав багато статутових і звичасвих ділянок праці головного секретаря УНСоюзу, як ось секретарювання і зв'язок між членами Головного Уряду і членством та крайовими і стейтовими братськими організаціями, у праці яких УНСоюз бере живу участь, — а дальше з українським громадянством в Америці і поза нею, бо УНСоюз зберігає зв'язки з іншими країнами, з наміром поширити на них свою діяльність. УНСоюз підтримував матеріяльно й організаційно такі українські централі, як СКВУ, УКК, КУК, ЗУАДК і ін. Найважливішою ділянкою праці УНСоюзу та головного секретаря була таки ділянка організаційна, головним завданням якої є збільшувати кількість членства УНСоюзу. Зв'язок з понад чотирма з половиною сотнями Відділів і трьома десятками округ був основою єдности дій УНСоюзу.

Допомагали в цім зв'язку постійні та обласні організатори УНС, як також головні урядовці. Звітодавець назвав найбільш успішних організаторів, Відділи та Округи і склав їм подяку.

Поміж важливішими проблемами організаційної діяльности звітодавець підкреслив брак спосібних молодих українців, які бажали б професійно працювати у забезпеченевій ділянці УНСоюзу; конкуренцію великих компаній та їх аґентів, що ними нерідко є українці; замале доцінювання українцями життєвого забезпечення і то на вищі суми тощо.

Окремо подав звітодавець інформації про УНС в Канаді, де існує канадійська канцелярія під проводом заступника гол. предсідника Богдана Зорича. УНСоюз у Канаді є найбільшою українською забезпеченевою організацією, мавши у своїх рядах кругло 10% всього членства УНСоюзу.

Гол. секретар звітував також про інші важливі ділянки праці, зокрема про інформаційну та вишкільну. В 1967 р. надруковано ряд інформаційних брошур, між іншими віршовану пера Л. Полтави, у мистецькім оформленні Б. Титли та з фотографіями у виконанні Вол. Грицина під назвою „Забезпеченевий плян для найменших союзян". Згадав він також про „Трибуну УНС", 12 чисел якої появилося мин. року. Він же продовжував містити у „Свободі," серію статтей п.н. „У всякого своя доля".

Вишкільна праця над союзовими організаторами та секретарями проходила на секретарсько - організаційному курсі у Філядельфії та на окремих курсах в інших округах. Звітодавець згадав про свою працю у стипендійній комісії УНС, яка щороку приділяє стипендії високошкільним студентам - членам УНС; акцію безкоштовної висилки „Свободи" українським воякам, працю в культурній ділянці та ін.

На закінчення звітодавець дав огляд організаційної праці в перших місяцях ц.р., в яких УНС придбав 1.200 нових членів.

ЗСА й в'єтнамські комуністи потверджують свої взаємосуперечні становища

Париж. — Голова американської делеґації на Паризькій конференції з Північним В'єтнамом заявив представникам преси, що він розглядатиме „з мікроскопом" всі можливості будь-якого компромісу з комуністичним Північним В'єтнамом. Покищо він відмовився поставити точку над „і", чи такі „мікроскопійні досліди" дають підставу до оптимізму. Однак він ствердив, що Північний В'єтнам раз-ураз повторює брехню, в яку ніхто у світі не вірить, а саме, що він не висилає своїх реґулярних військ проти Південного В'єтнаму". Ця заява А. Гаррімана стосується заяви речника Північного В'єтнаму, що вимога Америки, щоб Північний В'єтнам припинив інфільтрування Південного В'єтнаму своїми військами та що готовість Америки відкликати свої війська з Південного В'єтнаму, якщо те саме зробить Північний В'єтнам, — що ті твердження Америки не мають сенсу й „очорнюють" Північний В'єтнам, який — мовляв — ніяких своїх військ не мав і не має на території Південного В'єтнаму. Гарріман пригадав, що в Південному В'єтнамі раз-пораз дістаються в полон північно-в'єтнамські вояки та що такою самою брехливою пропаґандою комуністи орудували щодо Ляосу: тим часом у Ляосі було 10.000 реґулярного північно-в'єтнамського війська, що було великою силою, як на таку малу країну. Південно-в'єтнамська делеґація у Парижі, яка покищо не бере участи у конференції і має статус „обсерваторів" з-поза конференційного будинку, проголосила заяву проти припинення бомбардування Північного В'єтнаму, поки той останній не обіцяє припинення інфільтрації своїми військами й аґентами південно в'єтнамської території. Відновлення офіційних нарад призначено було на середу 15 травня ц. р. В міжчасі обидві делеґації стояли у зв'язку з представниками різнонаціональної преси.

Президент нагородив чотирьох вояків Медалями Чести

Вашинґтон. — Президент Джансон 14-го травня нагородив в Пентаґоні чотирьох членів збройних сил Медалями Чести, які є найвищою відзнакою за хоробру поведінку на фронті. Між нагородженими були: один піхотинець, один моряк, один вояк Морської Піхоти та один летун. Президент висловив надію, що, можливо, переговори в Парижі доведуть до того, що замовкне зброя у вільному В'єтнамі. Оце вперше відбулася ця церемонія в Пентаґоні, в якій найвище відзначення дістали представники всіх чотирьох родів збройних сил. Відзначення дістали: з Армії спеціяліст 5 Чарлз С. Геґемейстер, з Морської Піхоти сержант Ричард А. Піттмен, з Фльоти помічник капітана Джеймс Е. Вілліямс і з Летунства капітан Джералд О. Янґ. Досі 37 осіб були нагороджені цією найвищою нагородою за добру поведінку у війні у В'єтнамі.

Українці Міннесоти почали акцію на ФКУ

Міннеаполіс. — Для посилення акції в користь ФКУ на терені Міннесоти, де до цього часу ця справа дещо відстала, окликано 24 квітня ц.р. організацій ні сходини фундаторів та прихильників ФКУ в Міннеаполісі, які ініціював Представник ФКУ в Міннесоті, д-р М. Данилюк. На сходини прибуло 32-ох громадян, а дискусія виказала, що пожвавити акцію ФКУ на цьому терені — це необхідність для міннесотської громади, і на таку акцію вже давно чекає цей далекий осередок нашого поселення.

Внаслідок нарад створено Діловий Комітет ФКУ в Міннесоті, а до складу його вибрано: д-р Михайло Данилюк — голова, пані Мирослава Петришак і мґр. Петро Пишко — заступники, проф. Микола Дербуш — секретар, о. монс. Степан Кнап і о. прот. Михайло Куданович — члени - дорадники, пані Марія Процай, пп. Михайло Карноць і Степан Кучварський — члени, п. Олег Артим і пані Ірина Вакіряк — члени від студентства. Вже на цьому першому засіданні 16 громадян виявило бажання скласти по 100 або більше долярів на ФКУ. Частину деклярацій вже зібрано і вислано до ФКУ в Ню Йорку. Останніми днями знову долучились окремі громадяни з своїми деклярацiями, хоч акція лише починається. Є всі дані припускати, що Міннесота і тим разом виявить своє високе громадське ставлення до цієї загальноукраїнської акції, і виконає свій обов'язок в цій важливій і невідкладній справі. Акцію плянується широку, щоб охопити всіх українців, які проживають у всіх закутках Міннесоти.

7-ий НАУКОВИЙ З'ЇЗД УЛТПА

Монтреаль. — Сьомий Науковий З'їзд українських лікарів ЗСА і Канади, зорганізованих в Українському Лікарському Товаристві Північної Америки, відбудеться в днях 24 - 26 травня ц.р. у Монтреалі в Канаді, в готелі „Ле Шато Шамплен" на „Площі Канади". П'ятниця 24-го травня призначена на реєстрацію учасників, субота на привіти, виступ хору з Шикаґо, доповідь д-ра Р. Осінчука, спільний обід ділову конференцію та симпозіюм на тему „Що нового в теперішній медицині". Увечері відбудеться вечеря, після неї баль. Неділя 26 травня призначена на відвідини площі Світової виставки і оглядини міста.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Символічна конференція

Міжнародна Конференція Прав Людини, скликана ОН з нагоди 20-ліття проголошення Загальної Деклярації Прав Людини, закінчила в Тегерані свою працю, або, кажучи точніше — свої суперечки і розмови. Здається, ніхто в світі насправді й не сподівався від тієї конференції якогось небесного чуда, якихось реальних кроків у напрямі повного здійснення пунктів Деклярації Прав Людини. Вже сама присутність на такій конференції представника „уряду Української ССР" була виявом зневаги тоталітарної імперської країни СССР до Деклярації і до самої Конференції, адже в Деклярації, в її першому пункті сказано: „Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності і правах", а в другому пункті проголошено, що „кожна людина повинна мати права і свободи.... без будь-якої різниці щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціяльного походження" і т. д. В Деклярації Прав Людини підкреслено, що ніхто не може бути переслідуваний за свої політичні переконання чи своє віровизнання; що кожна людина може вільно виїздити із своєї країни і повертатись до неї на своє бажання, а в пункті 10 сказано, що кожний обвинувачений має право на прилюдне розслідування його справи... Чи можна говорити про здійснення будь - якої точки Деклярації Прав Людини в Совєтському Союзі, де поневолені не тільки окремі люди, а цілі народи?!

Україна, українська людина не має всіх отих прав на Батьківщині, і тому представники вільної української спільноти в світі брали участь у Конференції в Тегерані, щоб звернути на це увагу світу. Наші представники зробили там усе, що було можливе. Вони передали у відповідні руки Меморандум, понад 100 телеграм у справі потоптання прав України, інформували делеґатів, стукали в двері міжнародної преси. Та навіть у самому Тегерані один місцевий щоденник відмовився друкувати українські матеріяли, щоб... не погіршувати відносин з СССР...

Схвалене у Тегерані т. зв. Проголошення, що насправді таврує тільки расові відносини в Південній Африці — це глум над Деклярацією про права людини. Але у світі не можуть вічно втриматись такі аномалії.

Форма і зміст розмов у Парижі

Паризька конференція З'єднаних Стейтів Америки й Північного В'єтнаму розпочалась під знаком виміни куртуазійних чемностей та повторенням давніх обопільних обвинувачень. Взаємне стиснення рук, запевнювання в „приємності" з цієї зустрічі, спільне позування перед фотографами і гладке полагодження процедуральних питань у попередніх дводенних розмовах між заступниками головних делеґатів — це лише форма. Взаємні обвинувачення і взаємосуперечні вимоги обох сторін — це суть справи. Загадкою для державних мужів світу і політичних коментаторів залишаються питання: чи згідливе становище комуністів щодо таких процедуральних справ, як заля, розміщення в ній делеґатів, початковий склад учасників конференції, звітування про неї до преси, черговість промовців і т. п., — чи ця згідливість щодо формальних справ віддзеркалюватиме компромісовий підхід комуністів також щодо суті справ, і як довго в'єтнамські комуністи торочитимуть свої пропаґандивні тиради й вимоги, про які їм самим відомо, що вони неприйнятливі для Америки, а тим паче для південнов'єтнамського уряду.

З усіх прецедентів щодо переговорів з будь-котрими комуністами відомо, що комуністичну сторону годі обрахувати в її постановах та діях і що з-правила комуністи наставлені на зволікання, протягання та пропаґанду. Переговори про перемир'я в Кореї розпочалися були 10 липня 1951 р., а скінчились щойно тоді, коли американський амбасадор вийшов із залі, загрозивши зірванням переговорів, 12 грудня 1953 р. Між американським і комуно-китайським амбасадорами спершу в Празі, після того у Варшаві, відбулись вже сотні зустрічей із вічним повторюванням „засадничих становищ", з відомим практичним вислідом. За всіма познаками — Північний В'єтнам також наставився на предовгі „вступні розмови" в Парижі, що їх він тепер навіть ще не називає переговорами. Покищо навіть на овиді не видно будь-якого компромісу — чи то в справі повного припинення налетів проти Північного В'єтнаму, чи тим паче воєнного перемир'я та повного миру. Хоч американська сторона прив'язує до престижевих моментів куди менше значення, як комуністи, обидві сторони мусять дбати про те, щоб „не втратити обличчя".

Все це зводиться до висновку: ще завчасно радіти початком конференції у Парижі.

В. Ткач

КОМУНІСТИЧНА АҐЕНТУРА В ЕВРОПІ

До війни у В'єтнамі, расового неспокою в ЗСА та подій у Чехо - Словаччині й Польщі долучилися т. зв. студентські заворушення в країнах Европи. „Так звані" тому, що в тих заворушеннях беруть участь не лише студенти, велика більшість яких не солідаризується з ініціяторами демонстрацій.

Спочатку дехто з европейських політиків не надавав великої ваги тим демонстраціям: побушують, мовляв, і заспокояться. Та коли в Німеччині під час останніх демонстрацій були людські жертви, коли в зв'язку з цими подіями розгорнулась дискусія в пресі, а парлямент відбув надзвичайне засідання, коли демонстрації перекинулися до інших країн (6 травня відбулися справжні бої на вулицях Парижу між демонстрантами і поліцією, при чому нараховують коло 1.000 поранених), то справа набрала дуже поважного характеру.

Заворушення розпочалися в Західній Німеччині, потім перекинулися до Франції, Швайцарії, Еспанії... У Німеччині приводом до них послужив атентат якогось маніяка, ніби антикомуніста, на провідника студентської з комуністичним забарвленням організації Руді Душке. В Еспанії неспокій серед студентів можна вважати наслідком н е з адоволення антидемократичними методами режиму Франка. Але що є причиною заворушень в інших країнах? Солідарність з приятелями тяжко пораненого Душке? Вимоги реформ у високих школах? Це видається сумнівним. Бо ті реформи відсунулися в тінь, і сам Душке відійшов, принаймні на час свого видужування, у забуття, а на денне світло вийшло зовсім щось інше, що примусило загал студентства в Німеччині солідаризуватися з новим рухом, який прийняв назву „позапарляментарної опозиції".

До цього нового руху прилучилися різні групи й нечисленні організації, які довший час ведуть пропаґанду проти озброєння Німеччини, проти війни у В'єтнамі, проти невизнавання „другої" німецької (комуністичної) держави тощо. Головну ролю в „позапарляментарній опозиції" відіграє організація, яку очолював Душке: Соціялістичний Союз Німецького Студентства.

Протягом багатьох років це була невеличка група, від якої відмовилася соціялістична партія, бо ця група толерувала в своїх рядах явних або прихованих комуністів. На неї мало звертали уваги, але вона має в своїй історії цілий реєстр протестів і демонстрацій: протестаційні акції проти участи Німеччини в „спільній европейській обороні", проти повного озброєння Німеччини, проти „атомної смерти", проти заборони комуністичної партії, проти війни у В'єтнамі. Це все супроводилося більш - менш вдалими вуличними демонстраціями. Але найбільші демонстрації — з матеріяльними і навіть людськими втратами — відбулися минулого літа під час відвідин перського шаха в Берліні і зимою ц. р., коли демонстранти з прапорами в'єтконґських партизанів та окри к а м и „Го-Го-Го-Чі Мін!" дефілювали перед американськими представниками в Гамбурзі і Франкфурті.

Тепер „позапарляментарна опозиція" критикує режим у Західній Німеччині як реакційний, авторитарний, неофевдальний, закидаючи урядові й репрезентованим у парляменті демократичним партіям невміння керувати державою і суспільством. Вона домагається впровадження режиму т. зв. „відкритого суспільства" і „справжньої демократії", яка мала б рахуватися з вимогами меншости. Якщо цього не вдасться осягнути шляхом дискусій і концесій збоку „правлячої більшости" — заявляє вона, — то треба вжити арґументів сили.

Уже після заворушень, викликаних атентатом на Душке, один з його найтісніших співробітників в соціялістичній студентській організації, Краль, склав на пресконференції таку заяву: „... ми будемо діяти за приписами Маркса, Енґельса, Леніна і Мао Тсе-тунга, ми закликаємо до застосування революційної сили".

З нагоди 150-ліття з дня народження Маркса „позапарляментарна опозиція" відмовилася 5 травня взяти участь в офіційній імпрезі, на якій головним промовцем був провідник соціялістів і нинішній віце - канцлер Німеччини Брандт. Вона влаштувала свою власну маніфестацію, на якій був присутній совєтський амбасадор Царапкін, представники комуністичних партій різних країн і представники німецьких комуністів із східньої зони Німеччини. Проф. Абендрот, промовляючи на маніфестації, сказав: „Якщо нам вдасться змобілізувати маси, тоді ми зможемо встановити впорядковані й нормальні відносини поміж двома рівноправними німецькими державами".

Це все діється прилюдно й леґально в межах демократичної західньонімецької держави! Воююча, малозначна меншість почуває себе незадоволеною і хоче силою накинути величезній більшості народу свої погляди і форми правління. Так було завжди, коли в якійсь демократичній країні приходила до влади комуністична чи фашистська диктатура. Демократична більшість не вміє боронитися проти аґресивної меншости і часом навіть втрачає вплив над масами народу, а ці маси пізніше гірко спокутують свою необачність. Чи за сучасною „аґресивною меншістю" в Німеччині й інших західньо-европейських країнах не стоїть комуністична аґентура?!

Німецький п и с ь м е н н и к Ганс Габе — до речі, жидівського походження — в статті „Терор п'яти відсотків", уміщеній у швайцарському „Цюріхському Тижні" з 3 травня, дошукуючись причин „незадоволення серед молоді" і закликів до „застосування революційної сили", стверджує, що 95% західньонімецького н а селення задоволені умовами свого життя. Він пише про Західню Німеччину: „Квітучий край, що спроваджує чужинних робітників. Соціяльне законодавство, якого ніколи не було раніше. Демонстранти в елеґантних одягах... Ніколи в своїй двотисячолітній історії не мали німці такої свободи, як тепер... Демонстрації всякого роду дозволені..." В чому ж річ?!

Таке питання ставлять собі тепер і політичні діячі та державні мужі Західньої Німеччини. І, логічно, починають шукати тих, які стоять за спиною „незадоволеної молоді". А серед неї, як визначні діячі „позапарляментарної опозиції", знаходяться також зовсім уже немолоді „ліберальні" професори, адвокати, психологи... Виразно слів „комуністична аґентура" ще не вживається, але в інших висловах на це недвозначно вказується не тільки в Німеччині, але й у Франції і деінде.

Совєти вибрали момент, коли їм дуже потрібні заворушення в „капіталістичних" країнах: вони потребують реваншу після студентських демонстрацій у Польщі і з огляду на процеси демократизації в Чехо - Словаччині та Румунії і, не в останній мірі, з уваги на новітній рух спротиву в Україні та в інших республіках СССР. Совєтська пропаґанда використовує заворушення в країнах Заходу, щоб відповідно впливати на настрої підданих своєї імперії.

6-го квітня в східній зоні Німеччини відбулося „всенародне" голосування за нову конституцію, на яку впало біля 95% голосів. Але ніхто з „революційної молоді" Західньої Німеччини не демонстрував проти цієї комедії. Так само ніхто не влаштовував демонстрацій солідарности з чеськими або польськими студентами, яких била й арештувала комуністична поліція. А про якісь вияви солідарности молоді країн західнього світу з переслідуваною молоддю в Україні зовсім не чути!

Коли йдеться про молодь, яка діє „за приписами Леніна і Мао Тсе-тунга", то годі очікувати від неї виявів солідарности з тими, яких переслідують в країнах комуністичного бльоку. Але чому на це не здобудеться демократична, національно-патріотична молодь Заходу? Правдоподібно, тому, що до цього її не заохочують задивлені в „політику коекзистенції" провідні кола демократичних держав. Цим вони не тільки нехтують інтересами поневолених Москвою народів, але й завдають шкоди справі оборони проти комуністичної аґресії.

Чи не було б це завданням українських студентських і взагалі молодечих організацій нав'язати тісніший контакт з демократичними організаціями молоді у вільному світі, щоб здобути серед них симпатії і почуття солідарности для українського й інших поневолених народів, що борються за ідеали свободи, демократії і незалежности?!

Проф. д-р М. Зайцев

ДЕЯКІ ДАНІ ПРО ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ

(3)

Бахмут (совєтське — Артемівськ) — місто на півночі Донбасу, має хемічну фабрику соди (натрій карбонату) і їдкого натру (натрій гідроксиду), найбільшу в СССР і одну з найбільших в Европі. Ця промисловість базується на великих покладах кам'яної соли в бахмутському родовищі, що розробляється від 1876-го року.

Карпати і Підкарпаття. Карпати — один з небагатьох районів України, багатих на ліс. Тут існує деревообробна промисловість (механічне та хемічне оброблення). У Підкарпатті район Дрогобича та Борислава багатий на нафту, земний віск та земний газ. Родовища цих природних багатств вичерпуються, але знайдено нові в околицях Долини і, особливо, на Лівобережжі — на Харківщині (Шебелинка) і на Полтавщині, що є найбагатшим джерелом натурального газу. Початком 60-их років здобувалося його 10 більйонів кубічних метрів річно, але цей газ, що є важливим сирівцем для хемічної індустрії, в більшості вживається як паливо.

Лисичанськ (Лисиче) — в районі Донбасу є осідком найбільшого комбінату України, головно для виробу азотових добрив на базі синтези амоніяку, з водня і азоту. Цей комбінат почав працювати з кінцем 50-их років.

Відомі на Західних землях Калуш і Стебник з родовищами калійних солей (головно каїніту), з яких продукують калійне добриво. Нарешті, з початком 60-их років почали розробляти найбільші в Україні поклади сірки, що їх знайдено на лівому березі Дністра. Центр — район Роздолевна.

Тепер спробуймо подивитися ближче на проблему української промисловости в аспекті технічного поступу і інтересів нашої Батьківщини. Відповідні матеріяли візьмемо з офіційних публікацій Академії Наук УССР та із звіту наукового секретаря Всесоюзної Академії Наук у Москві за останні один - два роки.

„Вісник" Київської Академії Наук з кінця 50-их років, обговорюючи проблеми, що мають бути вирішені в дослідчих установах Академії, подає: „Успішне розв'язання важливих наукових проблем має спиратися на досягнення вітчизняної та зарубіжної науки і техніки. Треба посилити зв'язки з науковими установами зарубіжних країн, розвинути науково - технічну інформацію, практикувати спільні конференції, наради".

І далі: „На Україні необхідно створити координаційний центр, який визначав би основні напрями наукових досліджень, скеровував би кадри наукових установ, вузів, заводських лябораторій і конструкторських бюро на розв'язання корінних наукових проблем".

З цими твердженнями можна цілковито погодитися, бо вони подиктовані інтересами нашої Батьківщини. До проблем, що їх „Вісник АН УССР" вважав за найважливіші, належали:

Дослідження і розбудова багатих покладів бурого вугілля на правобережній Україні, щоб їх „комплексно" використовувати для синтетичної хемічної індустрії та енерґетики.

„Комплексне" використовування величезних запасів залізної руди Керченського району для металюрґії і промисловости фосфорових добрив.

Розбудова промисловости нафти і земного газу на Лівобережжі, де великі родовища знайдено вже 15 років тому.

До цих „вимог" органу Академії Наук, з якими ми вповні погоджуємося, додамо ще декілька своїх:

Розбудова т е к стильної промисловости, зовсім недостатньої в Україні, бо є там лише декілька фабрик у Харкові, Києві, Херсоні.

Розбудова індустрії целюльози і паперу, що, хоч не має сировинної бази (в Україні тільки 8% площі вкриті лісом), може легко довозити, сировину із сусідньої Білоруси.

Розбудова автомобільної індустрії, бо досі в Україні є тільки одна автомобільна виробня в Запоріжжі.

Розбудова хемічної промисловости, головно синтетичних матеріялів і продуктів, як хоч би фармацевтичних препаратів, плястикових матеріялів та виробів тощо.

З річного звіту секретаря Московської Академії Наук за 1966-ий рік виходить, що із 12-ох науково - технічних проблем, які цього року вирішено у дослідних інститутах Київської Академії Наук, лише одна стосувалася України. Це було „опрацювання і введення до вжитку методу виробництва концентрованих фосфатів на Вінницькому хемічному комбінаті".

З цього бачимо, що керівну ролю в науковому житті всіх республік Совєтського Союзу має Академія Наук в Москві, яка приділяє іншим, як своїм філіям, науково-технічні проблеми для вирішення, не рахуючись з інтересами і потребами поодиноких республік, хоч вони і з'ясовують їх у своїх офіційних публікаціях. Ні одна із перелічених вище головних проблем, видвигнених Академією Наук УССР 10 років тому, досі не вирішена, очевидно тому, що центр у Москві в них не зацікавлений.

(Кінець)

ПЕРЕД З'ЇЗДОМ „СЛОВА"

У днях 18-19 травня в будинку УВАН та в приміщенні Українського Інституту Америки відбудеться черговий річний з'їзд Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово". В рамцях з'їзду відбудеться, у співпраці з ВУАН, симпозіюм на тему „Український літературний процес за 50 років після революції", очевидно, після Української Національної Революції.

В намічених на симпозіюмі доповідях помітно кілька важливих тематичних прогалин. До української літератури входять не тільки поезія і проза, про які будуть доповіді, а й драматургія, дитяча література, літературознавство, літературна критика — про яких доповідей не буде, що видно з реклямової програми з'їзду. Пропущена також тема перекладної літератури з української і на українську мову. Звичайно, всі теми охопити важко впродовж двох днів, але тоді й назва симпозіюму „Український літературний процес за 50 років після революції" мала б бути відповідно змінена.

У широкому Божому світі існує в наші часи дійсно велика і різноманітна література, в розумінні красного письменства, українською мовою: від Австралії до Америки. Але значна більшість тієї літератури не має нічого спільного з українською літературою, адже сам факт писання українською мовою не робить жадного твору українським. За нібито „українську літературу" Дмитро Павличко одержав совєтський орден, а Іван Драч висунений, про що повідомили московські „Известия" з 5 травня ц. р., в кандидати на одержання „Державної Ленінської премії". Було б побажаним, щоб на з'їзді українських письменників - еміґрантів була порушена ця проблема, тісно пов'язана з поповненням вільної української літератури молодими творчими силами.

З'їзд „Слова" відбудеться в Році Прав Людини, проголошеному ОН. В розпорядженні учасників з'їзду вільних українських письменників — є першорядної ваги документи, зладжені Вячеславом Чорноволом і його колегами в боротьбі за людські і національні права України та в боротьбі за дійсно українську літературу в Україні, за дійсні права українського народу на рідну мову й культуру. Здається, що українські письменники і поети в Мордовії особливо закликають у ці дні вільних українських поетів і письменників, щоб вони на своєму з'їзді в Ню Йорку відгукнулись резолюціями і листами в обороні прав України — до ОН, до народу, до всього культурного світу.

Учасникам з'їзду, що збирається в такий важливий і відповідальний час, коли київські партійні кволінги знов починають розпинати письменників на Батьківщині, — побажати б успіхів у праці!

Р. Н.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

НАТАЛЯ

(34)

Сонце, повітря, морські купелі, зміна всього оточення благодійно впливали, і це літо, проведене на морі, повернуло Наталю до життя.

Отець Константин, якого морські купелі також дуже підбадьорили, чувся спокійним і щасливим, що врятував Наталю від очевидної загибелі.

Повернулись на село. Знов осінь, знов сльота. Наталя знов журиться і марніє.

Мати, що ціле літо господарила на парафії, перша зауважила, що Наталя знову починає нидіти. Стривожена цим, сказала о. Константинові:

— Цю парафію негайно треба змінити, вона тут не видержить. Ані ви тут не видержите. Дивіться, цього літа я пильнувала поле, все було зроблене в свій час, але майже не було дощу. Урожай такий мізерний, що пожалься Боже тої праці на цій землі. Казала вам уже і ще раз кажу: треба звідси чимскорше вибиратись!

Отець Константин вже й сам бачив, що видатки великі, прибутків майже ніяких. Не може навіть сплатити тієї позички, яку мусів узяти на подорож до Одеси. Цим разом не перечив, а почав шукати нової парафії.

Друга парафія

Досвідчені люди сказали о. Константинові, що найліпша земля на Поділлі в Уницькому повіті. Подався о. Константин на опорожнену велику, багату парафію в тому повіті і, маючи найліпший атестат, негайно був туди призначений.

Переїзд з усім господарством — тяжка і неприємна турбота. Мати майже все те взяла на себе. Переїздили навесні.

Нова парафія всім з першого погляду дуже сподобалась.

Гарна церква, великий парафіяльний дім. Сад коло дому такий, що й кінця йому не видно, а далі ще окремо вишняк, а ще далі левада і пасіка. І стодоли, і комори, і городи — все, як у великому господарстві.

І село багате: високі розмальовані хати, всюди ще торішні стирти, багато худоби, всюди видно заможність і достаток, не можна й рівняти до того вбогого села, з якого вони приїхали. І люди ніби інші — високі, міцні, гордовиті.

А поля того — о. Константин аж злякався. Поглянула стара пані-матка на те своїм хазяйським оком.

— Ну, — сказала, — є на чому господарювати! Худобу треба скорше придбати, випас такий, аж серце радіє.

І Наталі сподобалося тут. Які чудові простори навколо, яка зелень свіжа, буйна, соковита, любо дивитися на ті луги, як зелені килими, мережані квітами. А той величезний сад, та затишна рослинність навколо дому. І то подобалось, що парафія край села, на горбку, а за садибою трохи нижче річка. Понад річкою верби, а за річкою ліс.

Помалу розмістились, улаштувались. Багато дечого треба було прикупити. Ну, не біда! Сподівалися, що незабаром в цій багатій околиці вони забагатіють. Всі були задоволені, у всіх був гарний настрій, рожеві надії на майбутнє.

Найбільше за всіх тішилася донечка Оленка. Бігала та ганяла по тих зелених просторах цілими днями.

— Хай набігається на волі, — казав батько, — бо незабаром до школи треба буде везти.

І Наталя стала спокійніша — той чудовий світ, той добробут навколо здавались повними миру і благодаті. Але найбільшою втіхою для неї був приїзд на вакації її єдиного брата Петруші, якаму пощастило по довгих роках поневірянь вибитися в люди, і він вважав, що прийшов час, коли зможе глянути своїй матері в очі і придатися своїй родині, за якою так тужив, блукаючи світом. Тільки той, хто не має рідного вогнища, а ще більше той, хто те вогнище втратив, знає його дійсну вартість.

Яка хвилююча була та зустріч! Який тяжкий камінь упав з серця і у мами і в Наталі, коли вони обійняли Петрушу, що вже закінчував тоді гірничий інститут в Петербурзі!

Скільки веселого руху, розмов, спогадів про дитинство, оповідань про чуже, кипуче життя у великих містах вніс цей приїзд в тиху парафію!

Мальовниче подільське село причарувало Петрушу. Він раз-у-раз кликав Наталю ходити з ним на прохід, щоб оглянути околиці і натішитися багатою красою української природи, якої так довго не бачив. То вибиралися в ліс на ягоди, то на річку купатися, то їздили в сусіднє село, де на парафії була велика родина з дорослими дітьми, які вчилися по різних школах. Було там живо й весело, були й дівчата, на одну з яких Петруша кидав оком і яка пізніше стала його дружиною.

Того літа сталася в родині прикра пригода.

Оленка, яка дуже любила свого батька, все виглядала за ним, коли кудись відходив, і все дивилася, чи не вертається вже додому, одного разу, щоб ще здалеку побачити батька, вилізла на високі ворота, не зауваживши, що вони не зачинені, а тільки прихилені, бо саме тоді возили сіно і не хотіли кожний раз чіпляти їх на завіси. Вилізла дитина на ворота, побачила здалеку батька і почала махати ручентами, а тяжкі ворота розгойдались і впали разом з дитиною. Батько прибіг, підняв дитину і побачив, що одна її ніжка перебита.

Ну, звичайно, всі перелякались, негайно погнали за лікарем, а бабуся кинулась мастити оливою та прикладати до ніжки компрес. Оленка так перелякалась, що ані слова не могла вимовити.

Приїхав лікар. Обдивився, помацав. Кістка, — сказав, — роздроблена так, що не можна того направити, треба її ампутувати, бо як почнеться зараження крови, тоді вже дитину не врятувати. Нещасний батько похолов, але бабуся обурилася на лікаря несказанно:

— Та що ви, хреста на собі не маєте?! Дівчині ніжку відрізати?! Нещасною calікою по світі пустити! Як має цілий вік мучитися та свою долю проклинати, то хай ліпше помре.

Батько в одчаї зовсім розгубився, але бабусин авторитет переміг. І лікар від'їхав.

Наталя і Петруша були на гостині в сусідньому селі і нічого про то не знали. Можливо, що якби були вдома, то бабусин авторитет нічого б не вдіяв.

Тим часом по селі рознеслася вістка про біду, що сталась на парафії.

Прибігла жінка з сусідства і сказала, що десь за лісом живе старий костоправ, який багато людей урятував від каліцтва, хай мерщій женуть за ним коні.

Приїхав костоправ, величезний дідуган, аж дитина злякалась. Але був це не тільки костоправ, а й до певної міри чародій. Підійшов до дитини і так ласкаво почав примовляти:

— Що, кізочко, що, маленька, скакала, скакала, аж поки ніжку не зламала? Нічого, голубочко, як я йшов сюди лісом, якраз бачив таку кізочку, лежить бідачка, не може стрибати, бо ніжку звихнула. Подивився я на ту ніжку, скоренько направив, і кізочка весело поскакала далі. Ану, покажи, дитинко, чи й у тебе така сама біда сталася?

(Далі буде)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

(Закінчення)

„Свобода"

Наш видавничий відділ продовжує діяти на тому самому рівні, як і в минулому. Друкарня збільшила свою оперативну ефективність і поліпшила якість продукції. „Свобода" опублікувала в минулому році більше сторінок тексту, друкуючи більшу кількість 6-ти і 8-сторінкових видань.

Передплати на „Свободу" від членів УНС зменшилися. Аванси для „Свободи" від УНСоюзу були на $5,200 вищі, як у попередньому році. Збільшилися помірно прибутки від оголошень, друкарських робіт, пресового фонду й календаря. Зменшився прибуток з книгарні та передплат на „Веселку".

У звітовому році закуплено нову друкарську машину — марки Гайдельберґ коштом понад 22.000 долярів. Цей видаток, який був затверджений Головним Урядом УНС минулого року, був скапіталізований і записаний як непризнаний актив у наших книжках.

Союзівка

Висліди нашої діяльности на Союзівці у звітовому році показують зменшення прибутків і збільшення витрат. Приходи були приблизно на 4³/₈ нижчі і видатки збільшилися на понад 3%. Прибутки й видаткування Союзівки показані подрібно у звідомленні касира та наших рахівників. Різниці в числах є наслідком різного трактування деяких витрат, що їх ми капіталізуємо, але цього не роблять наші рахівники. Наші числа встановляють зиск на понад 8.000 дол., в той час, як звідомлення фірми Ернст та Ернст записує втрату в сумі понад 3,000 дол.

Нижчі прибутки Союзівки треба записати в першій мірі на рахунок поганої погоди під час кінців тижня минулого року і малої кількости учасників Союзового Дня у вересні. Витрати збільшилися головним чином з огляду на підвишку платень, відповідну до постанов закону про мінімальну зарплатню, збільшення податків від нерухомостей та коштів обезпечення.

Програма зайнять і розваг на Союзівці була подібна, як і минулими роками. Ми продовжували влаштування концертів, доповідей і виставок праць українських мистців. В таборах для дітей і на Курсах Українознавства було більше учасників і були вищі приходи із вкладок та оплат. Спортові імпрези були в дальшому головною атракцією для молоді. Постійними гістьми Союзівки було троє старших громадян.

В головному будинку заінстальовано новий котел для огрівання. Інші поліпшення, модернізація й утримування в доброму стані відбувалися в нормальному засягу. Не мали ніяких труднощів з постачанням води.

У звітовому році відбули ми багато нарад та дискусій із рядом архітектів та інженерів у справі збудування нового будинку для гостей, постанова щодо чого була прийнята нами минулого року. Ми маємо низку суґестій, пропозицій і плянів розвитку, і вони будуть обговорені під час теперішніх нарад. Ми покищо не заанґажували когось із архітектів для приготування плянів і деталів контракту, бо треба ще вирішити питання здобуття фондів на цей проєкт. Виглядає, що Обезпеченевий департамент нашого стейту не затвердить використання для тієї цілі фондів нашого життєвого забезпечення. В подібній ситуації находимося також у зв'язку з набуттям „Союзівок" в інших околицях ЗСА й Канади.

Судова справа про особисте покалічення, внесена проти нас кілька років тому з вимогою виплати відшкодування понад суму нашого забезпеченевого покриття, була полагоджена нашою обезпеченевою компанією грошовою сумою, висота якої не перейшла меж цього покриття.

Два роки тому ми подарували невелику ділянку землі величиною ок. один і 2/3 акра при Фордмор Ровд українській католицькій парафії в Керґонксоні для збудування нової церкви. Парафія досі не започаткувала будови. Вона має деякі проблеми з місцем для будування церкви і її архітект рекомендує набуття більшої ділянки землі.

Культурна Комісія

Праця над другим томом англомовної „Енциклопедії Українознавства" не проходила таким темпом, як ми передбачали. Проф. В. Кубійович вважав конечним прибути до ЗСА минулої осени, щоб приспішити закінчення матеріялів. Після деяких несподіваних затримок машинопис остаточно викінчено в квітні 1968 року і головна маса матеріялу вже передана Видавництву Торонтського Університету. Ми покищо не одержали кошторису друку цього тому, але нам сказано, що кошти друкування збільшилися понад 15% з часу надрукування першого тому. На основі теперішніх інформацій виглядає, що другий том буде закінчений з початком 1969 року.

Продаж першого тому йде повільним темпом і досі продано 2,807 примірників. Ми все ще маємо 1,390 примірників на складі. Досі одержано понад 57.000 дол. з продажу першого тому. Наші кошти за обидва томи переходять суму 130.000 дол.

Рукопис історичної повісти, що її замовлено в письменника Уласа Самчука закінчений і його переглянув наш головний редактор. Переводяться тепер перевірка і деякі зміни. На думку редактора книжка буде важливим причинком у колекції матеріялів про нашу організацію.

Голова Виховно-Дослідної Підкомісії п. Мирон Куропась брав участь в конференціях і зустрічах, зв'язаних із його дослідною працею. Він був активним учасником Педогогічної Конференції, яка відбулася у зв'язку із Першим Світовим Конґресом Вільних Українців восени минулого року.

Ми відбули ряд дискусій і конференцій для вироблення плянів відзначення 75-річчя Українського Народного Союзу в 1969 році. Передбачається, що в лютому 1969 року буде виведена ориґінальна опера в концертовій формі, як частина ювілейних урочистостей. Плянується відбуття імпрез в Шамокіні і в Районі Антрацитового Вугілля протягом місяця травня 1969 року. В Шамокіні мала б відбутися парада, подібна до тієї, яку переведено 1904 року у зв'язку з відзначуванням нашого десятиріччя, поставлення пам'ятника піонерам УНСоюзу у Вугільному Районі, як також фестиваль хорового співу і народних танків у Лейкленд Парку.

Спортова діяльність

Крайовий кругольний турнір УНСоюзу 1967 р. відбувся в Рочестері, Н.Й., з участю 32 дружин. Його визнали дуже успішною подією. Цьогорічний турнір відбувся в Дітройті в квітні місяці за участю 27 дружин. Хоча останній турнір був менший, головно тому, що в Дітройті немає активної кругольної дружини УНСоюзу, все ж таки ця подія викликала багато зацікавлення.

Інші роди спортової діяльности були підтримувані дотаціями для Відділів, які спонзорували атлетичні змагання і спортові імпрези. Згідно з повідомленнями в останньому році, ми були спонзорами міжнародних футбольних змагань між Українською Збірною Америки й Канади і футбольною дружиною з Шотляндії. Понад 3,000 осіб були глядачами цих змагань.

Громадська діяльність

Однією з подій останнього року, що взяла нам багато часу і місця в наших виданнях, був Перший Світовий Конґрес Вільних Українців. Крім того, ми також продовжували давати нашу зусильну підтримку Українському Конґресовому Комітетові Америки, Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітетові й іншим національним організаціям — таким, як жіночі клюби, ліги молоді, професійні товариства і т.ін. Ми також продовжували нашу тісну співпрацю з нашими Церквами.

На осінь минулого року ми плянували відбуття конференції разом з усіма українськими братніми обезпеченевими організаціями, але Світовий Конґрес не дозволив здійснити цього почину. Плянована зустріч відбудеться котрогось дня в липні цього року.

Новий будинок нашої Централі

Небагато конкретних успіхів досягнено в розвитку остаточних пропозицій в справі збудування нових приміщень для нашої Централі. Ми відбули ряд конференцій з керівниками Першого Національного Банку стейту Ню Джерзі в справі їхньої пропозиції продати нам їхню ділянку при Монґомері Стріт, яка межує з новим будинком, що його вони будують для своїх бюр. Згідно з їхніми порадами, можна збудувати на тій ділянці принайміні семиповерховий будинок із тим, що зональні правила дозволять на потрібні для нас приміщення, включно з друкарнею. Можна буде також домовитися щодо відповідного місця для паркування авт. Ми чекаємо на дальші інформації від керівництва банку щодо ціни за будівельну ділянку.

Запропоноване нам Урядом Перебудови Джерзі Сіті спонзорування багатоповерхового апартаментового будівельного проєкту є далі в сфері можливости. Дотеперішня затримка була спричинена недостачею фондів для зроблення потрібних інженерних студій і плянів будови. Треба сподіватися, що ці фонди можна буде одержати після 1 липня ц.р.

Ми маємо під увагою третю будівельну ділянку в околиці Джорнел Скверу. Також і ця пропозиція вимагає переговорів з різними урядовими установами і візьме чимало часу у своєму розвитку.

Загальні завваги

На річних зборах у минулому році я повідомляв про наради, ведені з управою Стипендійної Фундації для вищої освіти в Канаді щодо пропозиції, яка давала б нам виключні права продавати їх стипендії українським родинам. Головний Уряд висловився у користь такого порозуміння. Фундація спершу вагалась, чи дати нашому Союзові виключні права продажу стипендій, але остаточно в січні цього року підписано таку умову. Ми виготовили докладний плян через нашу Канадійську Канцелярію в останніх трьох місяцях.

Три члени нашої Екзекутиви, п.п. Богдан Зорич, Іван Кокольський і я, та головний редактор Антін Драґан були призначені на членів Дирекційної Ради Фундації. Наш канадійський директор п. Зорич плянує й доглядає всі подробиці кампанії продажу та дає відповідні інструкції нашим секретарям. Йому допомагає п. В. Дідюк. Наша думка така, що поширювання стипендійного пляну доведе наших секретарів і організаторів до стику з багатьма канадійцями, які не здають собі справи з нашої приявности в Канаді, або не є прихильними нашим цілям. Це спопуляризує наш Союз також в широкому громадянстві. Канадійська Канцелярія УНСоюзу, яка містилася в домі п. Зорича, тепер має спільну домівку з Стипендійною Фундацією для вищої освіти при 1Л45 Блюр Стріт, Вест, Торонто. Ми платимо також спільно з Фундацією належне комірне.

В минулому році, згідно з рішенням Гол. Уряду, я відбув подорож до Европи, щоб стрінутися з українцями в Римі, Юґославії, Австрії, Польщі, Німеччині, Голляндії, Франції і Британії, з ціллю устійнити, в чому потрібна була б їм допомога та дізнатись узагалі про їхній матеріяльний стан. Ту подорож заплянововано у співпраці з президентом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, д-ром Володимиром Ґаланом. На основі моїх спостережень тверджу, що українці в Юґославії, Польщі й Німеччині обов'язково потребують допомоги. В інших країнах вони покищо не є у такій важкій ситуації, але, звичайно, з вдячністю привітали б кожну допомогу.

В Юґославії допомогу потребують старші віком особи, хронічно хворі, інтелектуали і студенти. Така сама ситуація існує здебільша й у Польщі. У Німеччині хронічно хворі й інваліди потребують більшої допомоги й уваги, як вони її дістають. Люди слабовиті або з щораз гіршим здоров'ям потребують поради й допомоги, щоб дістати працю, яка більш відповідала б їхньому фізичному станові. Можна би теж багато осягнути у зв'язку з претензіями, що їх наші люди мають до німецького уряду за втрати, що їх зазнали у другій світовій війні.

У Німеччині я конферував з представником ЗУАДК-ку з його осідком у Мюнхені — про допомогу якої потребують наші люди в Европі. Після повороту до ЗСА я поділився з моїми спостереженнями з д-ром Ґаланом і ми нараджувались над можливостями та способами, як розпочати ту допомогову програму. Д-р Ґалан висловив переконання, що його організація могла б відкрити свої відділи в Польщі й, можливо, в Юґославії, які скерували б американську допомогу у вигляді пакунків КЕР, як також інші роди допомоги, до наших людей в тих двох країнах. Поскільки ЗУАДК буде здібний виконати таку допомогову програму — це залежатиме від фінансової підтримки, яку дістане від нашого громадянства в цій країні. Цього літа відбудеться конвенція ЗУАДК-ту і там будуть дискутовані й проаналізовані ці й подібні інші проблеми. Хочемо підтримати пляни ЗУАДК-ту щодо продовжування допомоги нашим людям за кордоном і помогти йому зібрати для цієї цілі відповідні фонди.

Ми продовжуємо нашу активність в Крайовому Конґресу Братських Організацій Америки і в стейтових Конґресах у стейтах Ню Джерзі, Ню Йорку, Новоj Англії, Пенсилвенії, Мериленду, Дистрикту Колюмбії, Огайо, Мішиґену, Іллиной і Міссурі. У вересні мин. року панове Іван Кокольський, д-р Я. Падох і я були приявними на річних зборах Крайового Конґресу Братських Організацій. Мене обрали на віце-президента Президентської Секції а д-ра Падоха обрали до Секції діяльности братських організацій. На стейтових конґресах п. Кокольського обрали на віце-президента Конґресу в Ню Джерзі, д-ра Падоха на віце-президента Конґресу в Ню Йорку, а пані Марію Бобечко обрали знову до Ради деркторів Конґресу в Огайо. Багато наших членів працювали в різних Комісіях Конґресів в Новій Англії, Пенсилвенії, Мішиґену й Іллиной. Щоб бути приявним на таких конґресах — треба витратити час і гроші, але думаю, що це річ необхідна і корисна для нашого Союзу — брати участь у тій діяльності. Воно втримує нас у курсі справ, причетних до нашої праці.

Наші три-річні стипендії в сумах 1.000, 600 і 400 долярів признано двом студентам в Канаді й одному студентові в З'єднаних Стейтах.

Ми проголосили дві повні чотирирічні стипендії для студій журналістики, але покищо не зголосилися ніякі кандидати.

Не осягнено дальшого поступу відносно об'єднання з іншими українськими братськими Союзами.

Висновки

Оглядаючись на минулий 1967 рік, є очевидним, що він був роком прогресу із загального становища українських громад З'єднаних Стейтів Америки й Канади. Українців побачив і почув світ в більшій кількості і сильніших своєю вагою. Вершка своєї активности досягли українці на ЕКСПО-67 у Монтреалі і на Світовому Конґресі Вільних Українців у Ню Йорку. Де тільки була дія й робота, там були також наші члени. Зайво пригадувати, що наші повсякчасні зусилля підвищити громадську активність і працювати в українському інтересі, не викликали якогось окремого признання чи теплої вдячности. Також не допомогло це нам поповнити ряди нашого членства. Щоб там не було, наша організаційна праця була поставлена в невигідні умови.

Ми, звичайно, будемо продовжувати нашу відданість українській справі. І це спонукує нас до більшої наполегливости й захоплення у безупинній службі для Союзового інтересу й використовування подій і всіх виявів діяльности для поширення наших цілей. Діючи енерґічно і з професійним вмінням, ми зможемо швидше добитися нашої мети — 100,000 членів.

Свячене мирян у Шикаґо

Шикаґо. — В неділю 12 травня ц.р. відбулось заходами Комітету оборони традицій Української Католицької Церкви Свячене в бенкетовій залі „Пшибили" у приявності крутло тисячі громадян. Свячене відкрив голова Президії КОТУЦК ЗСА і Канади проф. Богдан Попель. Молитву провів та всі столи обійшов і поблагословив о. д-р Іван Гриньох з Риму. Він виголосив актуальну зворушливу промову про Церкву й нарід, — другу промову з закликом до вірности Церкві виголосив проф. Богдан Попель. Першу писанку з отого Свяченого призначено Його Еміненції Верховному Архиєпископові й Кардиналові Йосифові Сліпому й вручено її о. д-рові І. Гриньохові для особистої передачі Кардиналові. Продаж писанок після офіційної частини Свяченого дав поважну суму.

1910 Р. А НЕ 1920 Р.

У статті „Студентські авантури" у „Свободі" з 7-го травня подано, що студент А. Коцко згинув „1 липня 1920 р." Це звичайна друкарська помилка, бо відомо, ця подія сталася ще перед першою світовою війною, а не після неї. Отож має бути „1 липня 1910 р."

— КОРОТКІ ВІСТІ —

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН І ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ДЕ ҐОЛЛЬ ОБМІНЯЛИСЬ депешами, при чому Джансон дякував де Ґоллеві за гостину для американсько - північно - в'єтнамської конференції, а де Ґолль відповів, що це честь для Франції і нього, що та конференція відбувається в Парижі. Газети перестерігають прив'язувати до тих листів політичну вагу.

МІНІ ПРОТИ АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ. Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні заявив, що він негайно припинить в членських правах спілку Об'єднаних Автомобільних Робітників, як вони не заплатять членської вкладки до АФК — КІО. Згадану вкладку треба б заплатити до 15-го травня, це значить, що вже 16-го травня почнеться розбиття великої робітничої організації, що нараховує понад 14 мільйонів членів. Автомобільні робітники нараховують коло 1,300,000 членів. Об'єднана організація АФП — КІО постала в 1955 році. Від неї вже відпала спілка Шоферів, яка має 1,700,000, а тепер відійде від АФП — КІО спілка автомобільників, яку очолює Волтер П. Рутер, і який домагається енерґічнішого проводу в загальній робітничій організації.

13-го ТРАВНЯ КОЛО 20,000 АРМІЙСЬКИХ резервістів та резервістів Крайової Ґвардії були покликані до активної служби, в якій вони зможуть служити до двох років. Половина з цього числа вже призначена до служби у В'єтнамі. Всі ці резервісти дістали покликання в половині квітня і мали 30 днів на полагодження різних родинних та фінансових справ. Загально всі вони зголосилися до служби в своїх командах в доброму настрої. Деякі навіть заявили, що воліли б, щоб їх післали відразу до В'єтнаму, ніж до якихось вишкільних команд.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЩОТИЖНЯ ДІСТАЄ пересічно по 50 листів від дітей у віці від 7-го до 14-го року життя зпросьбою, щоб він „видав закон про заборону курити цигарки". Дев'ятирічна дівчина з Каліфорнії пише до президента такого листа: „Стараюся, щоб мій дядько припинив курення і тому ховаю його цигарки й сірники. Але мій п'ятирічний братчик знаходить їх і дає дядькові. Якби так ви могли видати закон, то він припинив би курення, бо я не хочу, щоб він помер". З цих листів видко, що акція Уряду Публічного Здоров'я в школах має успіх, діти впливають на батьків, щоб не курили. Зменшилося число учнів-курців у віці нижче 20-ох років. Число 17-річних дівчат, які курили, виносило 25.5 відсотка, тепер воно становить 15.7 відсотка.

СЕНАТОР КЕННЕДІ ПРОПОНУЄ, щоб багаті люди, які мають прибутків 50,000 дол. або більше, платили найменше 20 відсотків прибуткового податку, без огляду на те, які суми вони мають вільні від оподаткування. Нюйоркський сенатор демократ, який старається про номінацію на кандидата на президента, Роберт Ф. Кеннеді пропонує широкі податкові реформи, між ними, на його думку, найлегше було б здійснити той пункт реформи, який вимагає 20-відсоткового податку від прибутків, вищих як 50.000 дол. Кеннеді пропонує, щоб не було таких стейтових чи міських бондів, прибутки з яких були б звільнені від оподаткування. Це дає можливість особам, які мають один мільйон прибутків, зовсім не платити прибуткових податків.

СОВЄТСЬКИЙ МАРШАЛ ВАСІЛІЙ ДАНІЛОВІЧ СОКОЛОВСЬКИЙ ПОМЕР у Москві 10 травня ц. р. на 71 році життя. Він був начальником штабу т. зв. Першого Українського фронту в другій світовій війні та займав різні інші високі становища в збройних силах ССР, бувши начальником генерального штабу, командиром совєтських військ у Східній Німеччині та першим заступником міністра військових справ. Мав, очевидно, масу відзначень і орденів та був „героєм Совєтського Союзу". Похоронили його 13 ц. м. з великими парадами.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" ОБУРЕНІ, що Фінляндія призначила 16-ий липня на святкування 50-річчя визволення Фінляндії з-під панування Росії та що з цієї нагоди відбудеться відзначування пам'яти маршала Карла Ґустафа Маннергайма, фінського національного героя. „Ізвєстія" лаються проти „похмурої ролі", яку ніби віддіграв Маннергайм в історії Фінляндії та нарікають, що те святкування у Фінляндії скріпить „реакційні кола" та протисовєтські настрої.

ФРАНЦУЗЬКІ СТУДЕНТИ „ОКУПУВАЛИ" будинок Сорбони, найстаршого й найбільш шанованого французького університету, та вивісили над ним червоний комуністичний і чорний анархістичний прапори. Вони заявили, що не допустять до відновлення викладів, поки не подадуться до димісії міністри внутрішніх справ та освіти й директор паризької поліції.

Філософія в УССР і „вороги народу"

З історії філософії на Україні. Матеріяли республіканської наукової конференції. Київ, „Наукова думка", 1967. 220 стор. Академія наук УРСР. Інститут філософії. Тираж 500 примірників.

Конференція відбулася 11-15 травня 1965 р. з актуальних питань історії філософії на Україні, зокрема з питань методології. На конференції було 37 доповідей, більшість яких друкується в збірнику. Учасники прийняли постанову, в якій звертається увагу істориків філософії, поза марксистсько - ленінськомо проблемами, звернути увагу на видання вибраних творів окремих українських філософів та колективних праць з питань розвитку діялектичного та історичного матеріялізму, філософських питань природознавства (виходить у Києві міжвідомчий науковий збірник „Філософські проблеми сучасного природознавства" у видавництві Київського університету, вже вийшло 7 випусків) етики та естетики, логіки наукового дослідження тощо. З інших питань заторкнено такі справи: продовження наукових досліджень історії філософії дожовтневого періоду на Україні; розробка методологічних питань історії філософії і **к р и т и к а** методологічних принципів сучасної „буржуазної" філософії; підготовка до видання **п о в н о ї** (? підкреслення наше, Д.С.) бібліографії філософської літератури виданої на Україні. Учасники конференції висловили побажання відновити видання філософського журналу на Україні (це було 1965 року, а вже йде 1968 рік і такого журналу ще й досі немає, Д.С.) З доповіді проф. Володимира Євдокименка з з Києва довідуємося, що зараз працює в Україні понад 50 науковців над проблемами історії філософії. Це працівники створеного 1947 року відділу історії філософії і соціологчної думки на Україні Інституту Філософії АН УРСР, викладачі катедр історії філософії та діялектичного й історичного матеріялізму Київського Університету, викладачі та працівники катедри філософії Львівського Університету і Львівського Інституту Суспільних Наук, викладачі філософських катедр інших вузів Києва, Львова, Харкова, Одеси, Ужгорода, Дніпропетровська та інших міст України. Історики філософії в УССР займалися і займаються розробкою проблем зарубіжної історії філософії, російської історії філософії, методологічних питань історії філософії, але в центрі їх уваги була і є історія філософської і соціологічної думки на Україні. Перед історикамп філософії на Україні проф. В. Євдокименко кладе завдання розв'язки таких методологічних питань, як об'єкт дослідження історії філософії на Україні і співвідношення сторії філософії з історією політичних вчень, сторією суспільно-політичних рухів та іншими історичними дисциплінами, співвідношення національного й інтернаціонального в історії української філософії. На думку автора статті, ще й досі нема ґрунтовних робіт, які б розглядали розвиток філософії на Україні у XVII — першій половині XVIII ст. Відомо, яке велике значення для ідейного, культурного і суспільно-політичного життя України мала діяльність створеної у 16323 р. Києво - Могилянської колеґії — першого вищого учбового закладу в Україні. Тут викладали філософію такі визначні культурні діячі як: Йосип Кононович - Горбацький, Інокентій Ґізель, Йосиф Кроковський, Стефан Яворський та інші. Напрям філософських курсів був схолястичний. Курс філософії крім теології розбивався на три частини — логіку, фізику й метафізику. Великі філософські курси викладачів Києво - Могилянської колеґії, зокрема такі цінні, як "Subsidium logical" Кононовича - Горбацького і "Opus totius philosophiae" Ґізаля, зберігаються у рукописному відділі Державної центральної бібліотеки АН УРСР. Але й досі вони не перекладені з латинської на українську мову, досі ніхто з філософів серйозно не поцікавився ними.

Нічого не зроблено для вивчення філософських поглядів Київської Академії половини XVIII ст. Ще не досліджений курс „Періпатетичної філософії" такого видатного філософа як Теофан Прокопович. Цей курс читався ним у 1706 - 1710 рр.

Надзвичайно велике значення для зрозуміння джерел української філософсько - соціологічної думки має вивчення усної народної словесности. Історики філософської та соціологічної думки на Україні не повинні обходото і таких історичних документів як „Синопсис", козацькі літописи („Літопис Самовидця", „Літопис граб'янки", „Літопис Величка"), шкільні драми („Милость Божія", „Воскресеніє мертвих" та ін.), інтермедії, „комедійні дійства", бурлескі вірші й діялоги, які відображали погляди і настрої широких верств українського народу. Також в XIX ст. такі явища як Кирило-Методіївське братство, Творчість Т. Шевченка, М. Драгоманова і дальше Леся Українка, І. Франко, М. Павлик й інші письменники та суспільно - громадські діячі та політичні партії вимагають докладного прослідження і вивчення їх ідей.

Автор доповіді звертає особливу увагу на потребу присвятити багато праці і зусиль для боротьби проти фальсифікації філософської думки на Україні українськими буржуазними націоналістами. Вони організують різні видавничі спілки, „вільні" академії та наукові товариства, видають книжки, брошури, десятки журналів і газет. Книжковий базар цих ворогів українського народу рясніє писаннями таких націоналістичних теоретиків як Дорошенко, Донцов, Чижевський, Білецький, Кравців, Глобенко, Зайців, Самчук, Ребет, Феденко, Майстренко та ін. Всі ці „теоретики" по-різному перекручують історію України, зокрема історію ілософської і суспільно - політичної думки на Україні.

Д. С.

НТШ ВШАНОВУЄ ПИСЬМЕННИКА ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Ню Йорк. — Філологічна Секція НТШ влаштовує в суботу 18 травня о годині 5-ій вечора, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця, Наукову Конференцію для вшанування 80-ліття смерти поета і письменника Буковини Осипа Юрія Федьковича. Доповіді виголосять: о. протопресвітер О. Іванюк на тему „Юрій Федькович як пробудник українського культурного життя на Буковині", д-р І. Новосівський „Осип Юрій Федькович — людина", і д-р О. Соколишин „Осип Юрій Федькович в оцінці Івана Франка".

ВИСТАВКА ПРАЦЬ РАДІОАМАТОРІВ - КОНСТРУКТОРІВ

Впродовж першої половини травня в Києві відбувалась республіканська виставка „творчості радіоаматорів - конструкторів". Про справді поширене і масове захоплення цією справою в Україні, особливо серед молоді, свідчить те, що на виставку присилали свої конструкції радіоприймачів — для надавання і для слухання радіо, понад 5,000 молодих аматорів-конструкторів. Для виставки було відібрано тільки 300 приладів, найкращих із показаних на районових і обласних попередніх виставках. (За „Радянською Україною" з 8 травня).

ТЕЛЕВІЗІЮ ВИНАЙШЛИ ... В РОСІЇ

Слідом за московською пресою, київська „Молодь України" з 6 травня повідомила: „9 травня 1911 року. Цього дня народилося сучасне електронне телебачення. Талановитий російський вчений, проф. Петербурзького технологічного інституту Борис Львович Розінґ уперше в світі провів вдалий дослід передачі зображення на відстань."

ПАМ'ЯТІ О. ІВАНА ЗАБАВИ

„Нині відпускаєш слугу свого, Господи" (Лука, 2, 29).

Наведені слова Праведного Симеона, що їх повторює священик після к о ж н о ї Служби Божої, повторив о. Іван Забава в суботу, 9-го березня останній раз. В неділю, 10-го березня, його уста вже не відкрилися, бо несподівано „відпустив слугу свого Господь"... Сталося це в Терривилі, Конн., де покійний служив парохом Української Католицької Церкви св. Михаїла Архистратига.

Життя Івана серед невпинної праці для Бога і свого народу, бо такий шлях він вибрав собі замолоду і послідовно ним ступав.

Народився о. Іван 16-го червня, 1894-го року в селі Желдець, Жовківського повіту в селянській родині. Його батьки Петро і Єва, не жаліли труду ні гроша, щоб синові дати високу освіту. Закінчив гімназію, та про дальші студії довелося на довший час забути, бо покликала його Батьківщина в ряди свого війська.

Перебувши воєнну хуртовину, український воїн Іван заміняв військовий однострій на рясу, щоб стати воїном Христовим та продовжувати життєвий шлях на службі Богові і своєму народові. Студіював в Духовній Семінарії у Львові і 27-го вересня 1925-го року отримав рукоположення з рук Слуги Божого Митрополита Андрея. Після короткої праці як префект в бурсі св. Иосафата, отримав перше призначення від Митр. Андрея — парохію Шили.

Не легке завдання ждало молодого священика в цій парохії, бо село було збаламучене радикальними ідеями, і треба було мати багато такту, щоб привернути блукаюче стадо на правильний шлях. Та о. Іван теплом своєї любови до повіреної йому пастви зумів в короткому часі розтопити леди упередження й нехіті, успокоїти людські пристрасті та посіяти серед вірних Божий мир. За цю ревно виконану працю, отримав від Митр. Андрея Похвальну Грамоту. Та не здобув подібної грамоти від поляків. Їм не вигідна була його освідомлююча, конструктивна праця і почали його, як учасника визвольних змагань, переслідувати. Тоді за благословенням Митрополита покинув о. Іван 1929-го року рідну землю і виїхав до ЗСА, де продовжував ревну працю серед своїх братів.

Працював як сотрудник у Філядельфії, Клівленді, а далі став парохом великої, але занедбаної парохії в Йонґставні, Огайо. Там він знову виявив хист з'єднувати собі людей, бо завжди керувався не власними вигодами, але добром вірних. Скоро сплачено заборгування і парохія стала розвиватися.

Тоді його поміч була потрібна в іншій великій парохії, — св. Юра в Ню Йорку, де парохом був в той час Впреосв. Єпископ Іван Бучко, що покликав о. Забаву до себе на сотрудника.

Не жалуючи своїх сил, ні труду, о. Іван з ревністю почав працю на новому пості. Однак праці було надмір і його фізичні сили вичерпувались. Важко захворів і мусів піддатися операції легенів. З Божою поміччю переборов недугу і вернувся до праці.

Як вірний воїн Христовий приймав в покорі все нові й нові обов'язки: Байон, Н. Дж., Чесапік Сити, Мд., Белфілд, Н. Дж. Однак здоров'я вже було не те. Треба було змінити вогке підсоння, щоб вилікувати легені, тому то о. Іван просив Преосв. Андрія Роборецького в Канаді прийняти його до своєї Єпархії. Преосв. Андрій прийняв прохання та призначив о. Іванові парохію Аран в Саскачевані.

Саме в тому часі парохія в Йонґставні, Огайо, святкувала Золотий Ювілей. Вірні тієї парохії не забули при такій нагоді про о. Івана. Пам'ятали про нього, бо високо оцінювали його працю для них, тому просили його, хоч із далекого Саскачевану прибути до них на цей радісний Ювілей, покривши видатки подорожі літаком.

В Канаді вернулися сили, і здавалося, що здоров'я покращало, і тому о. Іван вернувся до ЗСА. Працював як сотрудник о. Монс. І. Стаха в Ню Гейвен, Конн., опісля як парох в Ром, Н. И., а вкінці дістав парохію св. Михайла в Терривил, Конн. Як скоро здобув собі серця вірних в цьому місті видно по тім, що вже в 1965 році вони влаштували йому прекрасний Ювілей з нагоди 40-ліття його душпастирської праці.

Та недовго довелося радіти успіхами в новій парохії.

Правда, вспів ще о. Іван прекрасно відновити Церкву, та не вспів охоронитися від підступної недуги серця, що несподівано перервала його життя. В глибокім смутку, але величаво, прощали його вірні. Запросили багато священиків. Перший прибув негайно о. декан Степан Баландюк, що зайнявся влаштуванням похорону. Повідомлено о. д-ра Степана Гриньоха в Олифанті, Па., що був найближчим приятелем покійного, і о. Гриньох разом зі своїм сотрудником, о. Давидом Клуні, негайно виїхали до Терривил. Прибув ще о. Василь Осташ і в понеділок, 11-го березня перенесено тіло покійного з парохіяльного дому до церкви. У вівторок відслужено Парастас, а в середу, 13-го березня перед престолом в церкві св. Михайла стало п'ять священиків, щоб принести Жертву Безкровну за спокій душі бл. п. священосрея Івана. Цю Літургію сослужили: о. ген. вікарій Еміліян Манастирський, що виголосив також прощальне слово англійською мовою, о. декан Степан Баландюк, о. декан Богдан Волошин, о. д-р Степан Гриньох, о. Василь Осташ та о. Теодор Гуманицький. Проповідь українською мовою виголосив о. декан Володимир Андрушків. Крім них були приявні на Літургії ще наступні священики: о. монс. Іван Стах, о. ректор Петро Скринковський, о. Василь Лар, о. Иосиф Скульський, о. Ярослав Шуст, о. Петро Федорчук, о. Андрій Назаревич та о. Петро Огірко. Мило було бачити також кількох священиків латинського обряду, що з ними покійний о. Іван жив дружньо.

Після Служби Божої відспівано Панахиду, а тоді, під звуки пісні „Святий Боже", тлінні останки о. Івана вирушили в дорогу до Олифанту, Па., де покійний бажав бути похований.

В четвер, 14-го березня в церкві св. Кирила й Методія в Олифанті з а у п окійну Службу Божу відправив о. д-р Степан Гриньох в сослуженні о. декана Богдана Їжака зі Скрентону, Па., та о. Василя Тремби із Симпсону, Па. Приїхали ще й інші священики, щоб віддати останню прислугу покійному, а саме: о. Микола Фисаник, о. Степан Готра, о. Іван Височанський, о. Володимир Височанський та о. Іван Ставинський.

В церкві зібралися шкільні діти та багато вірних, що знали й шанували покійного, бо часто він тут бував як гість і помічник.

Після Служби Божої відправлено Панахиду та похоронено о. Івана Забаву на парохіяльному цвинтарі.

Відійшов о. Іван, щоб за свою ревну 43-річну душпастирську працю прийняти небесну нагороду з рук Самого Христа Царя.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Мартинюк

КАРЛ МАРКС... У ЖИТОМИРІ Й ШОСТЦІ

„Молодь України" з 6 травня сповістила, що у Львові, з нагоди 150-ліття народження К. Маркса, названо одну з вулиць його іменем, — не відомо яка саме удостоїлась такої назви. У Житомирі відкрили пам'ятник - погруддя К. Маркса „роботи відомого українського скульптора П. Ульянова", відкрили пам'ятник і в Шостці. В хаотичній зміні назви вулиці та встановлюванні „пам'ятників" не видно жадного пляну чи якоїсь послідовности.

„Карпатія" у Вінніпегу

(Після 29-их Загальних Річних Зборів)

Українська Ощадно-Кредитова Спілка „Карпатія" стоїть на першому місці серед 106 кредитівок Великого Вінніпегу. Так подав до відома Загальних Річних Зборів президент „Карпатії", адв. Сергій Радчук. І справді, „Карпатія" упродовж 29 років існування виросла на велику українську фінансову інституцію. Її активи вже наближаються до п'ятьох мільйонів долярів (4.572,635.-80) на кінець минулого 1967 року. „Карпатія" не тільки задовольняє потреби своїх членів позичками грошей на різні господарські і культурні цілі (при кінці минулого року було в таких позичках $ 3,357,125.27), але має в запасі свої засоби, інвестовані в кооперативній Централі, в державних бондах та в інших фінансових інституціях у сумі $1,094,990.70. Ці засоби „Карпатії" складаються з з таких сум: членські уділи: $3,585,251.05, вклади (заощадження) $567.554.60, резерви $250,046.44, освітній фонд $888.64 та надвишка до розподілу $168.895.07. Всі ці гроші заощаджені і зложені українськими людьми - членами „Карпатії" у своїй власній кооперативній організації, під проводом і керуванням вибраних своїх членів і під контролею уряду та цілої великої громади всього членства — 3,326 осіб. Це величезне досягнення українського суспільства, це своя кооперативна держава, як кажуть провідні кооперативні діячі.

Кермування такою фінансовою установою вимагає напруженої діяльности, дружнього проводу, знання і технічної організації. П. Іван Шкварчук говорив у своєму звіті, що минулий рік проходив під знаком неприятливих економічних обставин. Але „Карпатія вийшла назагал добре. „Карпатія" переводить певну модернізацію в приміщенні, і в поліпшенні обслуги членства.

Загальні Річні Збори відбулися 8 берзня в авдиторії дому УНО у Вінніпегу при участі 282-ох членів та 7 гостей і пройшли в надзвичайному порядкові. Вони були добре приготовані і тривали всього дві години. Предсідником зборів був президент „Карпатії" адв. С. Радчук, секретарював п. І. Байрак.

Першим звітував президент „Карпатії", покликуючись на друкований докладний звіт і додав до того ще кілька даних з ділянки Спілки.

Після президента звітувала секретарка Дирекції пані Стефанія Бубняк. Вона подала статистику праці Дирекції, Кредитового Комітету, Ревізійної Комісії та інших комітетів, статистику членства і т. п. За три роки секретарювання вона добре пізнала вагу кооперативної організації для добробуту у к р а ї н с ького суспільства; ствердила чесну, віддану працю всіх членів Дирекції й інших органів Управи та гарне відношення до неї, як єдиної жінки в Дирекції. „В нашій кооперації, — сказала, чоловіки й жінки насправді рівні в усіх правах і здібностях до праці й проводу".

За порядком звітували: голова Кредитового Комітету И. Кобзар, зазначивши, що впродовж звітного року жадна позичка не була відкинута. Після нього подав свій обширний звіт управитель „Карпатії" І. Шкварчук. Основні точки цього звіту подані вище. Далі звітував голова Ревізійної Комісії Д. Ріпак, який покликався на надрукований звіт Комісії, що знайшла книговедення в повному порядку. Після короткої дискусії Загальні Збори прийняли звіти на внесення п. Річарда Подворняка. На рекомендацію Дирекції ухвалено розподілити надвишку 5.25% на дивіденди і 10% звороту з відсотків особистих позичок.

Вибори до керівних органів „Карпатії дали такий вислід: До Дирекції ввійшли М. Коваль і пані С. Бубняк; до Кредитового Комітету — О. Федорук і І. Юрків; до Ревізійної Комісії — Я. Боднар, М. Семанич і П. Данилюк. Склад Дирекції на 1968 рік такий: адв. С. Радчук, проф. Яр. Рудницький, ред. Стефанія Бубняк, М. Коваль, І. Вахняк, І. Байрак і І. Геврик. Кредитовий Комітет у такому складі: И. Кобзар, П. Бачинський, О. Федорук, І. Юрків. Ревізійна Комісія: Д. Ріпак, пані Иосифина Климків, М. Семанич, Я. Боднар і П. Данилюк. Вибори до всіх органів управи переведено лише на місця тих членів, яким закінчилася каденція цього року. Всіх переобрано, за винятком п. П. Данилюка, який увійшов вперше до Управи „Карпатії".

Серед тих, що брали участь у дискусії, був інж. В. Топольницький, завдяки ініціятиві та заходам якого 29 років тому зорганізовано групу фундаторів „Карпатії". Під його проводом почалася її праця й успішний розвиток аж до останніх розвиток аж до останніх років. Тепер уже маємо поважне число вироблених кооперативних діячів і таке велике число свідомого й переконаного кооперативного членства, але основи під українську кооперацію в Канаді поклав перший інж. Топольницький.

На Загальних Зборах був присутній, як гість, голова Кооперативної Громади, що об'єднує українські кооперативи у Вінніпегу, інж. Андрій Качор. Він говорив про потребу створення української кооперативної централі. Ми певні, що така централя в недалекому майбутньому буде, бо кооперативний рух зростає серед українського громадянства швидким темпом, створюючи міцну економічну, а заразом і культурно-суспільну нашу власну, н а ц і о н а л ь н у твердиню. Членство „Карпатії" має повне право бути гордим з того, що цей потужний рух зродився з перших кроків „Карпатії", що „Карпатія" була впродовж цих усіх років зразком і надхненням для інших. Членство „Карпатії" має також гордитися й тим, що її провідники і всі ті, що брали участь у керівних органах спілки, розуміли вагу моральної основи кооперації — працювати спільно, дружньо, чесно, як рівні з рівними, що вірять одні одним, але постійно тримають кооперативну контролю над своєю діяльністю — для спільного всіх добра. В цьому й творилися ті великі сили, які дали потужний зріст „Карпатії" та забезпечують її дальший розвиток. Недаром провідним гаслом кооперації прийнято віру, надію, любов.

Стефанія Бубняк

— КОРОТКІ ВІСТІ —

АМЕРИКАНСЬКЕ ТОВАРИСТВО В СПРАВІ СЕРЦЕВИХ недуг має перевести досліди над науковими, правними й етичними проблемами, які виникають у зв'язку з перещіпленням серця. Голова окремої комісії при цьому Товаристві д-р Луїс Дженюері заявив, що треба випрацювати вказівки, якими мали б керуватися лікарі й громадянство. Треба визначити критерії смерти дателя серця, що має бути перещіплене, та визначити права дателя. Треба також визначити критерії, за якими рішалось би, кому мають перещіплювати чуже серце і потребу ідентифікувати можливих дателів серця та встановити законні гарантії для дателів, одержувачів і лікарів.

МАДЯРСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЯНОШ КАДАР ПРИБУДЕ до Праги в цьому тижні, — мабуть, як неофіційний посередник від Москви, щоб переконати теперішніх керівних чеських комуністів, щоб вони не пішли задалеко в своїх ліберальних реформах по лінії дійсного, а не „народного" демократизму.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКИЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ, що остання комуністична офензива проти Сайґону й інших міст у Південному В'єтнамі стала „великою перемогою", хоч насправді вичищено від комуністів увесь обшир Сайґону і його найближчої довкільної околиці.

Абсольвенти курсів українознавства в Пенсильванійському університеті у Філядельфії, Па.

Вже дев'ять років відбуваються виклади україністики в Університеті Пенсилвенії у Філядельфії. У вересні 1959 року відкрито тут перший курс української літератури, а у вересні 1961 року урухомлено ще один курс літератури. Вони зареєстровані в бюлетенах під числами 90 і 01. Перший курс української мови відкрито у вересні 1963 року, а у вересні 1967 року урухомлено ще один мовний курс. Обидва мовні курси належать до групи ґреджуейт курсів і є зареєстровані в університетських бюлетенях під числами Юкреніен 590 і 592. Курси літератури викладає проф. д-р Григор Лужницький, а мовні проф. д-р Наталія Пазуняк. Дотепер 116 студентів і студенток відвідували ці лекції і складали іспити. Десять відсотків всіх студентів, — це чужинці. Значне число абсольвентів вже вчить в українознавчих школах, а один є директором одної місцевої українознавчої школи.

Українське громадянство, своїми пожертвами на Стипендійний Фонд, уможливило місцевому Відділові УКК уділити студентам україністики 121 семестрову стипендію на суму 6781 долярів і 50 центів. В попередньому і цьому році немає лекцій на курсах літератури через брак достатньої кількости студентів, їх треба 15. На ґреджуейт мовних курсах виклади відбуваються нормально.

На знак вияву признання для студентів україністики і признання для жертводавців на Стипендійний Фонд подаємо на кожний академічний рік список відвідувачів курсів україністики.

В 1959/60. Виклади української літератури, Курс 90:

Марта Богачевська (I і II, означає 1-ий і 2-ий семестер), Маріянна Вакуловська (I і II), Богдан Гасюк (I і II), Юрій Галущинський (I і II), Олександер Гордецький (II), Таїса Збір (I і II), Христина Зелінська (I і II), Роман Жилавий (I і II), Ніна Климовська (I і II), Роман Ковальчук (II), Софія Ковальчук (I і II), Зеновія Кохановська (I і II), Олександер Лужницький (I і II), Ярослава Марусин (I), Олександра Масюк (I і II), Орися Мачук (I і II), Християн Кульчицький (I і II), Христина Кульчицька (I), Роксоляна Лучаковська (II), Любомир Люба (I і II), Оксана Миколайська (I), Оксана Мурій (II), Марія Онуферко (I і II), Роман Савицький (I і II), Аврелія Середа (I і II), Наталка Скочиляс (I і II), Галина Слюзар (I і II), Софія Слюзар (I і II), Іванна Стойкевич (I і II), Анізія Цегельська (II), Марта Шиприкевич (I і II), Калина Козак (I), Ярослав Козак (I).

В 1960/61. Література 14 до 18 віку. Курс 90:

Марія Гарасимович (I і II), Анна Гасюк (I і II), Богдан Гасюк (I і II), Роман Жилавий (I і II), Роман Ковальчук (I і II), Ірина Кондра (I і II), Юрій Левицький (I і II), Олена Літинська (I і II), Олександер Лужницький (I і II), Любомир Люба (I і II), Олександра Масюк (I і II), Орися Мачук (I і II), Аврелія Середа (I і II), Наталка Скочиляс (I і II), Іванна Стойкевич (I і II), Тацик (I і II), Віра Тріґос (I і II), Анізія Цегельська (I), Ігор Чума (I і II), Марта Шиприкевич (I і II).

В 1961/62 році. Література 19-го і 20-го віків. Курс 91:

Богачевська Оксана (I і II), Ванчицька Оксана (I і II), Гасюк Анна (I і II), Гасюк Богдан (I і II), Гончаренко - Гарасимович Марія (I і II), Гардецький Олександер (I і II), Домбчевський Лев (II), Кучерява Олімпія (I і II), Колінко Зореслава (I і II), Кравців Жданна (II), Літинська Оленка (I), Лужницький Олександер (I і II), Масюк Андрій (II), Масюк Олександра (I і II), Метанчук Євгенія (I і II), Романяк Оксана (I і II), Середа Аврелія (I), Скальський Аскольд (I і II), Скочиляс Наталка (I і II), Стойкевич Іванна (I і II), Стойкевич Марія (I і II),) Филипович Одарка (I), Цегельська Анізія (I), Чорнобай Олена (I), Шиприкевич Марта (I і II).

В 1962/63 році. Література 14 - 18 віків. Курс 91:

Вачинський Борис, сестра Соломія (I), Бернадин Зореслава (I і II), Бобинська Зореслава (I і II), Богачевська Оксана (I і II), сестра Хризанта (I і II), Домбчевський Лев (I і II), Галат Луба (I), Гнатюк Володимира (I і II), Кравців Жданна (I і II), Мамчин Марта (I і II), Метанчук Є. (I), Новаківська Дарія (I), Ракочий Ярема (I і II), Рожанковська Марта (I), Скальський Аскольд (I і II), Скочиляс Рома (I і II), Стойкевич Марія (I), Субтельний Орест (I), Царинник Марко (I і II), Цегельська Анізія (I), Яременко Ольга (I).

1963/64 акад. рік, українська література: курс 91 С на семестрі I, курс 90 С на с. II:

Бернадин Зореслава (I), панна Блок, англійка (II), Бобинська Зореслава (I), Богачевська Оксана (I), Гнатюк Володимира (I), Гнатюк Ірина (I і II), Казанівська Донна (II), Ковальчук Орест (I), Керницький Богдан (II), Кравців Жданна (I), Кравців Таня (II), Лисяк Олег (II), Мамчин Марта (I), Масюк Андрій (II), Новаківська Дарія (I і II), Паламар Михайло (I), Ракочий Ярема (I), Скочиляс Ольга (II), Сохор Зеновія (I), панна Томпзон, англійка (II), Федорук Юрій (II), Чорнобрива Леся (II), Царинник Марко (I), Цегелик Ігор (I), Шаран Рената (I), Шперналь Ігор (I і II).

1963/64 акад. рік. Українська мова, курс 590:

Грау Зоя (I і II), Корсунь Віктор (I і II), Мазур Олег (I і II), Пітерс Єлисавета — неукраїнка (I), Трапіс-Мазур Люзіянна — неукраїнка (I і II), Царинник Марко (I), Євінс Ірина — неукраїнка (I і II).

1964/65 акад. рік, українська література, сем 1 - курс 91 С, сем. II - курс 90 С:

Бернадин Зореслава (I), Бульба Тетяна (I), Ґраур Зоя (I і II), Гуменюк Олег (II), Казанівська Донна (I), Керницький Богдан (I), Конрад Ігор (I і II), Корженьовський Володимир (II), Корженьовська Оксана (II), Корсунь Віктор (I і II), Кравців Таня (I), Лисяк Олег (I),)Новаківська Мирослава (I), Паламар Михайло (II), Палієвич Богданна (I і II), Старух Леся (II), Томпсон — неукраїнка (I), Шаран Рената (II), Цегельська Ольга (I і II), Юрчишин Світляна (II).

1964/65 акад. рік. Українська мова, курс 590:

Вобинська Зореслава (I і II), Ґофрій Йосиф — неукраїнець (I і II), Ґраур Зоя (I і II), Корсунь Віктор (I і II), Ковальчук Орест (I), Остапяк Роман (II), Царинник Марко (II).

1965/66 акад. рік, українська література, сем. I - курс 910, сем. II - курс 90 С:

Бачинська Марія (I), Безушко Марія (I), Кононенко Володимир (I), Корженьовський Володимир (I), Корженьовська Оксана (I), Прокоп Лада (I), Романенчук Оксана (I), Старух Леся (I), Юрчишин Світляна (I). На другому семестрі не відбувались виклади, бо на курс записалось було мало слухачів.

1965/66 акад. рік, українська мова, ґреджуейт курс 590:

Бойкович Катерина — неукраїнка (I), пані Елкінс — неукраїнка (I і II), Палієвич Богданна (I і II), Романенчук Оксана (I і II), Цегелик Богдан (I).

1966/67 акад. рік, українська література, курси 91 С і 90 С:

Не було викладів, бо дуже мало повноплатних по 180 долярів студентів записались були на ці виклади.

1966/67 акад. рік, українська мова, ґреджуейт курс 590:

Бачинська Марія (I і II), Бережницький Іван (I і II), Бурка Юрій (I і II), Воловняк Стефан (I і II), Донець Ірина (I і II), Корженьовська Оксана (I і II), Пітерс Єлисавета (II).

1967/68 акад. рік. В цьому шкільному році почались виклади для студентів на ґреджуейт курсі, зазначеному в Університетському Бюлетені для Ґреджуейт Скул під числом 592. Офіційна назва курсу є: Рідінґс ін Юкреніен Літеричер. Це є 2-семестровий курс, по 3 кредити на семестер. Річна оплата для Ґреджуейт студентів виносить 440 долярів, а для Андер - Ґреджуейт студентів 360 долярів.

Слухачі: Воловняк Степан (I і II семестер), Гудь Марія (I і II), Гудь Юрій (I і II), Когут Зенон (I і II), Онишкевич Лариса Марія Лубов (I і II).

Д-р Юрій Мачук
Голова Стип. Ком.

КОНКУРС МОЛОДОЇ ТВОРЧОСТИ

У висліді проголошеного Спілкою Українських Журналістів Канади конкурсу на журналістичну і літературну творчість нашої молоді, друковану в українській пресі або окремими виданнями в 1967 році, вплинуло на адресу Спілки 37 творів, в тому 6 репортажів, 16 статтей, 7 новель і літературних ескізів, 2 коментарі і 6 поезій. Нижче подаємо заголовки зголошених і прийнятих на конкурс писань молодих авторів:

Репортажі: „Мої европейські мандри", „Там, де говорять тисячоліття", „Ай лайк Кенада" (французькою мовою), „Різдво", „Мелодії МПЗ...", „Ніччю у лісовій школі".

Статті: „У сторіччя Канади", „Якщо би я писав редакційну статтю", „Крути", „М о н у м е н т и дурноти", „Прогалина", „Треба хотіти вести", „Український Студентський Клюб в Торонті", „Живи, Україно, в думках, серцях і чинах", „Ярослав Стецько, хто він?", „Подумай", „Найбільша таємниця в світі", „Новий етап праці", „Ет студентібус, ет політібус", „75-ліття поселення українців у Канаді", „Коли хтось народився українцем", „Майбутня дія української молоді".

Новелі і літературні ескізи: „На вулиці", „Любов", „Весна", „Місто", „Вона", „Про циклостиль друга Дурбака", „Добрий день".

Коментарі: „Серед французької молоді", „А де ж „Вояриня"?"

Поезії: „Від героїв Крут", „П'ятдесят долярів", „Учітеся, батьки мої", „Расизм", „Не одне хотіла я...", „Совстський звіринець".

У склад конкурсового Жюрі входять: письменники Володимир Скорупський і Борис Олександрів та редактор Богдан Ґошовський. Буде 6 нагород — три перші нагороди по 25 дол. і три другі нагороди по 15 дол. Одну нагороду в сумі 25 дол. уфундував письменник Нестор Ріпецький, решту Спілка Українських Журналістів.

Управа Спілки Українських Журналістів Канади

Вихідці з Західньої Бойківщини зустрінуться у Філядельфії

Філядельфія. — Об'єднаний Комітет Західньої Бойківщини запрошує всіх вихідців з Самбірщини, Турчанщини і Ліщини, як і гостей з кожної околиці Української Землі, прибути на Товариську Зустріч, у суботу 25 травня, о 7 г. в залі „Тризуба". Увесь дохід з імпрези призначений на видання великої книжки про Бойківщину (вступ 3 дол. від особи. В бойківській програмі виступлять актори: Юлія Шашаровська, Володимир Шашаровський, Роман Тимчук та пані: Лада Прокоп, Іванна Гілевич і Оля Коморовська. Ред. Ліда Бурачинська пояснюватиме бойківську ношу. По програмі спільна перекуска та забава з танцями. На льотерії можна буде виграти різьблені тарілки, вишивки та ляльки в бойківській ноші. У неділю 26 травня о год. 9-ій ранку в церкві Христа Царя при 1625 Каюґа вул. голова Комітету о. Станислав Дашо відправить Службу Божу на інтенцію Бойків в Краю і на чужині.

Д-р Лев Рубінґер переобраний на голову ОбВУА

Загальні Річні Збори ОБВУА відбулися 16-го березня в домівці „Самопомочі" о годині 4-ій по пол. при участі 15 дійсних членів та делеґата Бр. I Укр. Дивізії. Голова ОБВУА д-р Лев Рубінґер відкрив збори привітанням учасників та проханням вшанувати пам'ять померлих членів ОБВУА — д-ра К. Годованця та В. Висоцького повстанням з місць та однохвилинним мовчанням.

На голову зборів вибрано д-ра Л. Рубінґера, а на секретаря побр. Бабія Михайла. Голова зборів оголосив порядок нарад, який присутні прийняли одноголосно.

Д-р Л. Рубінґер склав звіт з діяльности Управи, М. Бабій звіт секретаріяту, а фін. реф. Петро Яріш звіт каси. Після дискусій над звітами та звіту Контрольної Комісії на її внесок уділено Управі абсолюторію.

До складу нової Управи ОБВУА вибрані: Д-р Л. Рубінґер — голова, Петро Зубрицький — місто-голова, М. Бабій — секретар, Петро Яріш — фін. реф. Дмитро Максимів, Теодор Бабюк — члени управи, Данило Квасниця, Володимир Кольцьо, Роман Витковицький — члени Контрольної Комісії, д-р Дмитро Капітан, Роман Пристай, Роман Коцик — Товариський Суд. Прапороносцем Відділу — Дмитро Максимів. На делеґата до УККА обраний д-р Лев Рубінґер. Намічено плян праці на майбутній рік. Після вичерпання денного порядку предсідник збори закрив.

М. Б.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПОСВЯТЯТЬ ПЛАСТОВИЙ КУРІННИЙ ПРАПОР

Клівленд. — Перший Курінь УСП ім. О. і С. Тисовських відбуде церемонію посвячення Курінного Прапора. 26 травня. У програмі Служба Божа о год. 1, посвячення курінного прапору, звіт с. п. Дротові-Патронові Куреня, заприсяження хорунжого, віддання почести прапорові, передання прапору хорунжому. Головна Булава УПС передасть Пластовому Музеєві портрет с. п. Дрота, намальований арт. мал. Мартою Гірняк-Восвідкою. Потім — наділення відзначень і іменування та ін. Головою Ділового Комітету є Леонід Бачинський.

ВУЛИЦЯ ІМ. ІВАНА ФРАНКА В АРҐЕНТИНСЬКОМУ МІСТЕЧКУ

Буенос Айрес. — У містечку Караса, розташованому поблизу арґентинської столиці, завдяки заходам українців та арґентинців українського роду названо одну з вулиць „Вулицею Івана Франка", встановлено також пропам'ятну Франківську таблицю. В Карасі активно діє філія Т-ва „Просвіта", один з молодих членів якої, студент Євген Ощуст, недавно одержав диплом лікаря. Медичний факультет Буенос Айреського університету закінчила й інша молода фахова сила, парохіянка УПЦеркви п-а Олена Добровольська, яка прибула до Арґентини ще дитиною з батьками з Китаю, про що інформував тижневик „Наш Клич" ч. 10, 1968.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Кооператива „Самодопомога" відбула річні збори 31 березня в домівці „Левів". З малої організації, яка 15 років тому купила т. зв. дитячу оселю в Равнд Лейку за 15 тисяч долярів, виросла установа, оборот якої в 1967 р. перейшов чверть мільйона долярів в самій лише споживчій крамниці. Кооператива збудувала в минулому році новий модерний дім з крамницею, купила роговий чиншовий будинок, що сусідує з новим домом, провадить дитячу оселю, яку побільшила купном двох площ.

Правда, кооператива має великі довги і морґеджі, але вони самі сплачуються з торгів і чиншів. Торги в новій крамниці подвоїлися і виносять тепер 10,000 дол. тижнево! Збори були спокійні, а вміло провадив ними інж. Ст. Григорчук.

Опера Бетговена „Фіделіо" була поставлена литовцями, з якими наша громада має дружні відносини. Литовський зв'язковий до українців полк. Іван Д. Чесно, родом з України і служив в українській армії. Завдяки йому багато українців прибуло на оперу, яку ставлено 23, 24 і 30 березня, і простора заля Литовської Централі, що має 1,000 крісел, була все повна, а багато людей з браку місця пішли додому. В опері взяли участь відомі литовські солісти з Альґірдас Бразіс на чолі, який виступив раз серед українців Міннеаполісу, виконуючи пісню „Гетьмани". Литовська симфонічна оркестра була під дир. А. Кучюнаса, професора Сієтл університету, Вашинґтон, в якій брали участь два українці.

Література з України, яку безкоштовно одержували деякі громадяни в нашій громаді, перестала приходити. Я сам від 1964 р. одержував такі журнали і часописи: Україна, Барвінок, Життя і Знання, Радянська Школа, Літературная Газета, Радянська Молодь і ще кілька льокальних газет поза Києвом. Одинокі „Вісті з України" ще постійно приходять. Нікого з українців вся та даремна література не навернула на комунізм, тому, мабуть, рішили припинити дальшу висилку.

У зв'язку з цим я мав таку пригоду з одною грецькою пекарнею. Власник твердив, що я є грецького роду, бо моє прізвище кінчається на „а с". Щотижня привозив мені бохонець грецького хліба, мовляв, як буду його їсти цілий рік, в мені обізветься бажання стати правдивим греком. По році грек припинив привозити мені хліб, який я дуже любив. Сказав грек: „Безвиглядна справа.

Останні расові заворушення в Шикаґо залишили за собою такі шкоди: 9 убитих, 509 ранених, 184 будинки спалені, 268 крамниць спалено і пограбовано, разом шкода виносить 9 мільйонів. Для втихомирення заворушень на поміч поліції, що числить 12 тисяч поліцистів, прийшло 6,700 національних ґвардистів і 5,000 вояків реґулярної армії. З українців ніхто не потерпів, але внаслідок розрухів і поліційної години відпали деякі імпрези, між ін., „Вояцький Вечір". Імпрезу відкликано непотрібно, бо діти в супроводі родичів чи старших могли сміло приїхати для участи в імпрезі.

Парохія св. Йосифа зробила добре, що видала річний фінансовий звіт, який виказує, кільки, коли і на яку ціль кожний парохіянин пожертвував. Добре тому, бо багато патріотів переконалося, що треба взяти в парохіяльному уряді коверти, щоб бути зареєстрованим, що треба ходити до церкви, що не можна вдавати доброго парохіянина, як фінансовий звіт на це не позволяє. В парохії кожний має однакові права і голос, але зрозуміло, що ті, які вдають жертводавців, почуваються ніяково в даній ситуації.

Британські острови Багама відвідав я в другій половині квітня. Нема там українців, і не міг я там прослідити, які є можливості для росту УНСоюзу. Дивний це край! Люди чорні автохтони, мова еспанська, а влада королевої Єлисавети. Багамський доляр варта 98 центів. На острові я був 5 років тому, і тоді працювали там лише лісоруби. Не було крім „кемпів" нічого. Сьогодні острів має джетове летовище у Фріпорті, широкі асфальтові шляхи, пристань, прекрасні віллі, готелі й мотелі. Мотель Голідей Ін має 640 кімнат над самим морем. Клімат теплий і сухий, можна цілий рік купатися в океані. Добре місце для вакацій зимою! Парцеляція острова в повному русі, продавці парцель роблять мільйони! І все це сталося на протязі 5 літ! А за других 5 — кажуть так, — число мільйонерів побільшиться. Лютеранська Церква закупила великий шмат землі, на якій до кінця 1969 року буде стояти т. зв. Міжнародний Університет зі всіма модерними будинками, лябораторіями і студентськими приміщеннями!

В похоронах пані Іванни Подола взяли численну участь союзовці. Над домовиною промовляли предс. 125 відділу УНСоюзу пані М. Громяк і кол. гол. радна Анна Васильовська. Бажанням покійної, довголітньої секретарки 125-го відділу УНСоюзу, було замість квітів, жертвувати на катедру в Гарварді,—пересилаю через „Свободу" на цю ціль 20 дол.

На спортові змагання до Дітройту виїхало з Шикаґа п'ять дружин. Мала союзова громада наших „єнків" з Дері, Па., вислала 21 дружину. Дітройтський „бовлінґ турнамент", який відбувся в передмістю Ален Парк, зрушив союзову громаду в тому місті, яка на змагання не могла змобілізувати ані одної дружини. Треба завдячувати організаторам імпрези гол. контр. І. Іванчукові та гол. радн. О. Олек, як теж гол. радн. А. Джулі та б. гол. радн. В. Гузареві, що подбали про приїзд дружин. Місцевий Комітет УСНоюзу з б. гол. радн. В. Дідиком на чолі дбав про те, щоб позамісцеві гості чулися добре. Василь Папіж, І. Базюк, В. Кошиловський і тостмайстер Борисьkевич - Бойд подбали про рекляму і місцевих визначних гостей. Крім змагань відбувся бенкет, на який прибув о. монс. Бохневич, а від Лиса Микити його гол. ред. Едвард Козак. Інж. В. Колодчин, голова метрополітального відділу УККА, привітав учасників в імені громади.

Були промови, але короткі, бо пенсильвенійські лемки не люблять промов, лише привіти. Іменем екзекутиви УНСоюзу привітав учасників інж. Степан Куропась, гол. м-предс., який ствердив, що від Шамокіна 1894 р. до Дітройту 1968, УНСоюз все дбав, щоб плекати гасло „в здоровому тілі — здорова душа", речі, про які не треба говорити задовго, бо вони зафіксовані в архіві пожовклих листків „Свободи".

Монс. о. Бохневич своїми жартівливими оповіданнями додав імпрезі доброго настрою.

Пізно вечером гол. контр. Іван Ващук забрав гостей, гол. урядовців і місцевих провідників УНСоюзу — разом 17 осіб до своєї хати, де його дружина, дочка і син помагали гостити гостей. У багатій хаті Ващуків не забракло ні „яствія ні питія", а обслуга зокрема молодого Ващука, що працював на Союзівці у „Веселці" — була дуже добра. В неділю рано гості роз'їхалися домів, а пенсильвенійські „єнкі" пішли до церкви св. І. Хрестителя, де парохом є монс. Бохневич. Вони ніколи недільної Служби Божої не опускають! Монс. Бохвенич відзначив цього року 25-ліття своєї служби Христові, про що не забули лемки з Ембриджу. Предс. союзового відділу в тому місті Д. Антошак передав о. монс. „дар в коверті" — з приводу того ювілею.

З головних урядовців приїхали на імпрезу гол. контр. Петро Пуцило з дружиною. Обласний орг. В. Гірняк прибув на імпрезу в товаристві б. гол. радн. Павла Дуди з Віндзору.

Зачинав і кінчив імпрезу гол. контр. Іван Іванчук, а гол. радна О. Олек роздала змагунам трофеї

Критикують журнал „Дуклю", закликають молодь до „ідейної згуртованости"

Київ. — На зборах письменників-комуністів О. Корнійчук, Л. Новиченко, В. Петльований, Л. Первомайський та декілька інших письменників і критиків старшого покоління стурбовано говорили про літературну молодь, закликаючи її писати так, як писали... 40 років тому про трактори і комунізм, у збірнику „Барвінковий цвіт". Тому „важливо, щоб „у боротьбі з буржуазною ідеологією єдиним фронтом виступали і старші й молодші літератори". Промовці-комуністи вимагали, щоб молодь менше займалась питаннями естетики, зате більше питаннями „ідеологічної витримки", виступали також проти „інертности" деяких молодих письменників. Окремі промовці скритикували літературний журнал українців у Чехо-Словаччині „Дукля", який також нібито „вдається до тенденційних перекручень явищ і фактів нашого життя й літератури": „До таких перекручень поспіль вдається буржуазна преса, а часом і деякі друковані органи соціялістичних країн. Скажімо, в пряшівському журналі „Дукля" опубліковано статейку про Павла Тичину, в якій творчість поета тлумачиться з тенденційних суб'єктивістських позицій і, зрештою, принижується роль поета в радянському суспільстві. До того ж, це не єдиний випадок, коли редакція журналу, висвітлюючи питання розвитку укр. радянської літератури, вступає в конфлікт із об'єктивністю, з правдою. Викликає подив, що „Дукля" друкує далеко не кращі, а іноді й зовсім випадкові, не типові для нашого сучасного літературного процесу твори, підписані, бува, іменами нікому не відомих авторів". Чимало критичних завваг впали на адресу нового роману О. Гончара „Собор", особливо збоку О. Корнійчука. Присутній на зборах О. Гончар закликав до поширювання контактів з закордонними письменниками, „насамперед — країн соціялістичного табору", „наші ідейні противники саме й зацікавлені в тому, щоб ізолювати соціялістичну літературу одну від одної, посіяти зневіру, підірвати нашу єдність зсередини". Врешті-решт на тих повних партійних зборах прийшли до старого висновку, що совєтський літератор — це трибун і пропаґандист"...

Традиційне спільне Свячене купців і промисловців

Ню Йорк. — У неділю 5 травня в залі УНДому відбулось традиційне спільне свячене, в присутності 60 осіб, членів Союзу Українських Купців і Промисловців з родинами, яке відкрив голова СУКІП дир. Ярослав Пастушенко, а о. О. Федуняк поблагословив страви. На свяченому були також представники різних товариств і організацій: від кредитівки „Самопоміч" інж. Р. Раковський, від СКВУ інж. Б. Тарнавський, від Окружної Ради СУА в Ню Йорку п-ні В. Папуга, від Т-ва „Самопоміч" дир. І. Василишин, від СУЖА д-р Р. Криштальський та ін. У мистецькій частині виступали гумористи М. Понеділок та І. Керницький, товстмайстром був Роман Скоробагатий. Присутні тепло привітали матір одного з українських промисловців, яка саме прибула на відвідини з України. Після свяченого відбулась роздача Грамот СКВУ.

Концерт мішаного хору „Трембіта" на Фонд Катедри Українознавства

В неділю 26-го травня 1968 в годині 6-ій веч. міш. хор „Трембіта" влаштовує в авдиторії MT. Vernon School в Нюарку концерт народних пісень і поважних творів українських композиторів. Дохід з концерту призначений на ФКУ при Гарвардському університеті. Оголошений недавно у „Свободі" стан збіркової акції ФКУ серед української громади в Нюарку-Ірвінґтоні по день 3 березня 1968 виказує незначну збіркову квоту 4.120.83 дол., яка не досягає призначеної на пов. ціль квоти з нашої округи в порівнянні з іншими українськими громадами.

Міш. хор „Трембіта" плекає від ряду літ українську пісню при помочі своїх виступів на імпрезах в Нюарку й околиці з добірним ансамблем — 40 осіб заавансованих співаків (чок), при чому цей хор тепер підсилений молодими адептами 12 юнаків (чок), з гарними голосами.

Мистецький керівник хоху — це молода людина п. М. Длябога, один з квартету „Каравани", що саме кінчає Музичний Коледж в Принстоні скомпонував вже для нашого хору гарну річ до слів Олеся: „Непокориме покоління", з теноровим сольом п. Омеляна Гельбіґа, який на концерті виступає зі сольом в композиції Д. Січинського: „Лічу в неволі".

В добірній програмі концерту виступає в кантаті: „Єднаймося" — К. Стеценка, відома солістка сопрано п. А. Ґавдяк, яка виявила себе в гарній голосовій формі на концертах в Ню Йорку, Нюарку і Пассейку. При фортепіяні досвідчена п. Марія Павловська.

Найкраща нагода, а заразом подвійний хосен для учасників згаданого концерту буде при доступних цінах і масовій участі не лише послухати гарного виконання мішаним хором творів наших композиторів і побачити гарні танки на сцені, а що найважніше причинитися до збільшення фонду Катедри Українознавства.

На закінчення ще раз пригадуємо про обов'язок української громади в Нюарку-Ірвінґтоні бути учасником концерту хору „Трембіта" на ФКУ, 26-го травня 1968 р. в год. 6-ій вечер.

О. У.

Микола Новак

МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ПИСАНКИ

Про мистецтво української писанки в Україні знаємо, що воно там так само придушене, як і всі інші традиції Великодніх Свят. А що так воно там є маємо чимало свідків, зокрема деяких наших „прогресистів", які розчарувалися в комунізмі, побувавши в Україні. Ось один із них:

„Чоловіче, я відвідував Україну вже аж два рази. Бував також і по наших селах. Там не тільки писанок не бачив, але й птиці різної такої „як кіт наплакав." У колгоспах є кури, яйця, але не для нашого селянина чи робітника, а тільки для московської голоти в Україні. Селянин наш, робітник у колгоспі їсть яйце тоді, коли вкраде. Таким яйцем гостили мене мої рідні минулого року на другий день Великодніх свят, і то аж увечері, бо вдень мусіли працювати в колгоспі. Що говорити — нужда. В Україні ще тільки по деяких музеях можна побачити нашу писанку."

Отже в Україні й таке релігійне мистецтво придушене. Його мистці не працюють над ним, бо не хочуть звертати на себе уваги різних нехристів.

А про мистецтво української писанки на еміґрації та його подивугідних мистців треба не тільки писати в пресі, але й призбирати різні матеріяли для історії української писанки на еміґрації. А таку історію не тяжко буде укласти, бо вона вже майже готова по різних архівах наших мистців. Треба тільки попросити їх, щоб вони — поки ще живі — усе, що мають пов'язане з своєю працею, доручили якійсь нашій інституції чи якомусь певному видавцеві для увічнення.

Гарну збірку листів-подяк має моя дружина Надія від визначних американців — має їх аж із Вашинґтону, від деяких губернаторів, сенаторів, а два від американських генералів.

„Невже ж Україна така багата, така красива, як ваші писанки?" — пише один генерал. І далі: — „моя дружина письменниця, вона вже написала дещо про ваші писанки, а тепер ще просить вас, щоб ви прислали їй англомовну українську енциклопедію. Вона купить її, що буде коштувати. Ще раз дуже вдячні вам за той великий скарб — найкращий з усіх інших народів — ваші писанки."

А ось лист найвищого судді Ерла Воррена (тоді він був губернатором Каліфорнії) про те, як він та його родина були захоплені нашими писанками. А коли кілька років тому я був у Вашинґтоні і склав йому візиту, то не міг надивуватися, що наші писанки „забрели" з ним аж до столиці Америки.

„Алеж прошу, ми ваших українок дуже високо цінемо, бож дивіться, де царює їхній скарб!" — говорив суддя, показуючи мені окрему кімнату, де були зібрані його пам'яткові дорогоцінності.

Розуміється, ми до таких славних людей навідувалися тільки з найкращими мистецькими зразками, а не з аматорщиною. А були це твори таких мистців, як п-ні Процай з Міннеаполісу, Честер Куць з Едмонтону, Катруся Лубицька з Глендейлу, Каліф., Лідія Семенюк з Монтерій Парк, Каліф. Що більше, ті мистці писали на спеціяльне замовлення ті писанки, якими ми обдарували вісім визначних американців з нагоди наших Великодніх свят, залучивши супровідні листи про цю нашу традицію.

Катруся Любецька зробила великий розголос українській справі в Каліфорнії своїми писанками в англомовній пресі. Її писанки — давнішими роками — багато разів були рекламовані в чудових кольорах у найбільших щоденниках. Катруся робила розголос своїми писанками і по інших містах Америки. На жаль, за останні три роки ніхто з наших мистців у Каліфорнії не пішов за її прикладом.

А маємо в нашій громаді більше таких славних мистців, які, коли наберуть відваги і не побояться піти з своїми писанками під Великодні Свята (на ці свята вже запізно — треба це робити за кілька місяців перед святами), то зроблять українській справі велику прислугу. Таку надію покладаємо на пані Дидилюк, її дочок, на пані Лідію Семенюк, її маму, на вчительку Соню Березовську, на студентку Ніну Касперську, на Олену Тишовницьку, на Василя Сильчака, його сина Василя і на Нестора Мартина.

Сильчаки творять також нове мистецтво нашої писанки — „брилянтову писанку": для ще більшого ефекту дуже делікатними інструментами вирізують на поверхні яйця різні ямочки, дають туди „ляк" і вкладають до них імітацію брилянтів у різних кольорах, крім самого писаного хрестикового взірця. Це дуже велика праця, багато складніша від різьблення писанки з дерева.

Таку писанку маю ось зараз на столі перед собою і питаю себе: а скільки інших винаходів може бути по Америці, по Канаді, що ми про них не знаємо? Як це все розвідати, коли не контестами? Чому їх не організуємо?

Запитуємо себе, що є в цьому мистецтві такого, що притягнуло до себе так багато мистців не тільки з України, але й з молоді родженої на еміґрації, та ще й такої, яка ані слова не знає по-українськи? І відповідь знайдемо: „Українська писанка найкраща, найбагатша своїм мистецтвом за всі інші писанки — всіх інших народів", як пише англомовна преса про них.

Контест на кращі українські писанки відбудеться в Голлівуді у жовтні 1968 р. До цього нашого контесту запрошуємо всіх мистців з цієї ділянки мистецтва в Америці, Канаді та всіх інших країнах вільного світу. До жюрі будуть запрошені знавці цього мистецтва, а також наші фільмові артисти.

Писанок на контест треба надсилати не менше як 6, а найбільше 12. Винагороди контестантам від $10 до $75. Писанки приймаємо тільки випорожнені і залляті воском. Найкращі зразки, включно з писанками із дерева, будуть доручені з біографією і фотознімкою переможців визначним американцям не тільки в Голлівуді, але й іншим в Америці і в Канаді, — коли буде їх досить.

По докладніші інформації, писати на адресу:

Ukrainian Easter Eggs
1818 Effie St.
Los Angeles, Cali. 90026

В Сенаті гостро критикують оборонний бюджет

Вашинґтон. — Вперше впродовж довгих років в Сенаті гостро виступили проти оборонного бюджету на 1969-ий рік в сумі $79.1 більйона, критикуючи не тільки його висоту, але і доцільність деяких його позицій. Критикували оборонний бюджет навіть члени Сенатської Комісії Збройних Сил та Комісії Видатків, які звичайно, обороняють урядовий проєкт видатків на оборону країни, уважаючи їх „недотикальними". Оборонний бюджет критикували не тільки з огляду на ощадність у федеральних видатках, але і тому, що деякі сенатори уважають, що ЗСА непотрібно тримають в Західній Европі 6 армійських дивізій, а інші сенатори виступають проти протиракетних ракет, які ЗСА плянують розміщувати в деяких пунктах цієї країни. В цій критиці оборонного бюджету цікаве те, що її ведуть не самі тільки ліберальні сенатори, але і такі проурядові особи, як провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд із Монтани і сенатор демократ із Мізурі Стюарт Саймінґтон.

БОСТОНСЬКИЙ 238-ий ВІДДІЛ УНСОЮЗУ
ім. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ
повідомляє всіх Членів УНСоюзу м. Бостону і околиць, що
у неділю, 19-го травня ц. р.
зараз по Службі Божій в Церкві
СВ. АПОСТОЛА АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО
при 24 Орчард Гілл Ровд, Джемайка Плейн, Масс.
буде відправлена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ДУШІ СЛ. ПАМ. НЕДАВНО ПОМЕРЛОГО
ІВАНА КОКОЛЬСЬКОГО
б. Головного Касира Українського Народного Союзу
Запрошуємо все Членство УНС і все Українське Громадянство міста Бостону і околиць прийняти участь в цій Панахиді.
УПРАВА 238-го ВІДДІЛУ

Замість квітів на могилу
бл. п. НАТАЛІЇ МОХНАЦЬКОЇ
складаємо 25.00 дол.
на Збірник Теребовельський
о. Євген і Ярослава ЦЕГЕЛЬСЬКІ
Роман й Стефанія ЦЕГЕЛЬСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Наталії Мохнацької з Мелешкевичів
зложили на Теребовельський Збірник: 169.00 дол.:

Д-р Тома і Софія Воробець	$20.00	о. Євген і Ярослава, Роман і Стефанія Цегельські	25.00
Іван Козак (Бріджпорт)	10.00	З Канади:	
Олена і Лев Кокодинські	10.00	Володимир Мелешкевич з дружиною	15.00
Іван Дурбак	10.00	Марія Трачук	10.00
Д-р В. Палідвор	10.00	Михайлина Ракоча	10.00
Юліян Фриз	10.00	Юрій Гірняк	10.00
Маріян Курочка	10.00	Іван Білик	5.00
Д-р Р. Криштальський	5.00	Д-р С. Годований	2.00
Пантелеймон Шуган	5.00	Ольга Фіцалович	2.00
Іван Хома	5.00		

Москва невдоволена західньою реакцією на рухи військ СССР проти ЧСР

Москва. — Головний командант збройних сил членських держав Варшавського пакту, маршал Іван Якубовський закинув західній пресі, що вона переводить „ідеологічний саботаж" та кидає „злобні провокації" на адресу СССР і Варшавського пакту. Маршал Якубовський проголосив статтю у московській „Правді" з нагоди 13-тих роковин заснування Варшавського пакту, що є комуністичним відповідником західнього Атлантійського пакту (НАТО). Якубовський виразно натякнув на „військові маневри" совєтських військ в південно-західній Польщі, над кордонами Чехословаччини, які викликали на Заході острах, чи Москва не плянує повторити супроти Чехословаччини своєї брутальної поведінки, яку застосувала була в 1956 р. супроти Мадярщини. Тим часом Москва продовжує різними способами виявляти своє невдоволення подіями в ЧСР. Московська „Совєтская Россия" виступила гостро проти рішення міської управи Праги перейменувати різні вулиці Праги та назвати одну з головних вулиць іменем першого президента ЧСР професора Томи Масарика. Большевицька газета пригадує продиктоване совєтським ЧК „признання" російського політичного еміґранта Бориса Савінкова, якого большевики заманули були з Польщі до СССР і там арештували й судили, — наче б Тома Масарик дав йому, Савінкову 200,000 рублів для переведення змови й убивства Леніна. Очевидно, що такий великий гуманіст і справжній державний муж, як Масарик, не міг в'язатись з авантурником Савінковим та ще й фінансувати будь-яку терористичну змову. В ЧСР прем'єр Ольдріх Чернік проголосив програму політичних і економічних реформ, які м. і. охоплюють свободу преси і зборів.

Кеннеді і Ніксон виграли правибори в Небрасці

Омага, Небраска. — Нюйоркський сенатор Роберт Ф. Кеннеді у правиборах в Небрасці 14-го травня дістав 53 відсотки демократичних голосів, а його противник сенатор із Міннесоти Юджін МекКарті здобув 31 відсоток голосів. Віце-президент Гюберт Г. Гомфрі не був на виборчому списку, але він дістав 9 відсотків вписуваних голосів. Не кандидував і президент Джансон, але йому виборці вписали 6 відсотків голосів. Кеннеді закликав сенатора МекКарті до того, щоб „ішов разом із ним", але МекКарті заявив негайно, що не йде на жадну співпрацю з нюйоркським сенатором і веде самостійно правиборчу кампанію в Ореґоні і Каліфорнії. Гомфрі вдоволений із того числа голосів, яке йому вписали, хоч він не вів правиборчої кампанії. Республиканські правиборці дали віце-президентові Ричардові М. Ніксонові 70 відсотків голосів, каліфорнійському губернаторові 22 відсотки і нюйоркському губернаторові Рокефеллерові вписали 4 відсотки голосів. Ніксонові стратеги сподівалися, що Ріґен дістане більше число голосів, і що Рокефеллерові впишуть набагато більше голосів, як це сталося. Тому Ніксон вповні вдоволений із правиборів у Небрасці.

Де Ґолль продовжує кампанію за з'єднану Европу — під проводом Франції

Букарешт. — Французький президент Шарль де Ґолль перебуває тепер з 6-денними відвідинами у Румунії. Це його третя візита в комуністичній східньо-европейській державі, бо перед тим він відвідував СССР і Польщу. Де Ґолль закликав Румунію до тіснішої співпраці з Францією для спільної цілі — створити з'єднану Европу „суверенних" держав, які свої національно-державні інтереси ставили б вище окремих ідеологій. Де Ґолль зробив комплімент Совєтам за їх заслуги в останній світовій війні та признав, що Румунія має такі тісні взаємини з Совєтським Союзом, як їх має Франція з Італією і Німеччиною — просто внаслідку своїх безпосередніх кордонів з тими державами. Однак де Ґолль клав натиск на конечність співпраці всіх держав, які не визнають над собою ніякої „гегемонії": це був натяк, що Франція так само визволилась з-під „американської гегемонії", як Румунія — з-під совєтської. Румунський президент Ніколай Чаушеску, так само, як де Ґолль, вимінав будь-яких антисовєтських зворотів, але виявляв очевидне вдоволення приїздом де Ґолля, що піднесе престиж Румунії. Де Ґолль заповів, що вернеться до Франції в найближчу неділю.

Про першого скитальця з України в Седл Ривер, Н. Дж.

Між голляндцями, які приїхали до Америки 1628 року, був також наш земляк Альберт Заборовський. Він народжений в Жовкві, Західня Україна, кілька кілометрів від мого родинного села Жельдець, тому я ним цікавлюся і називаю його земляком, хоч поляки кажуть, що Заборовський приїхав з Польщі і був поляком.

Та справа про індіян...

Альберт Заборовський, хоч молодий, був мудрий чоловік, навчився індіянської мови, зачав з ними торгувати. Давав їм різні бляшки, ґудзики, пацьорки. Вони давали йому шкірки, кукурудзу, індиків. Найбільш індіян було в околиці Седл Ривер, бо там чиста вода, густі ліси, всього було подостатком.

Коли не мали що продавати індіяни, то Заборовський запропонував їм продати землю. Рада в раду вони на це згодилися. Заборовський виписав контракт, три індіянські ватажки хрестики поставили над своїми іменами. Контракт мусів затвердити голляндський уряд міста Нового Амстердаму, як тоді називався теперішній Ню Йорк. Підписи Заборовського, свідків і індіян, навіть я маю на своїй копії, бо і моя садиба входила в продані землі Заборовському.

Зараз потім Заборовський спровадив родину Бускірк з Гакінсаку, Н. Дж. продав їй 500 акрів. Дім родини Бускірк ще є в Седл Ривер, в сусідстві коло пані Гупало.

Бускірки спровадили більше голляндців, бо, ніде в світі не можна найти кращої землі, чистішої води, гарніших лісів, як в околиці Седл Риверу.

Почали голляндці приїжджати, більше землі від індіян купувати, хати будувати, свої парцелі загороджувати, індіян дальше відпихати. Чим раз менше простору залишилося на полювання.

Побачили індіяни, що коло них біда, в лісі дичини нема.

Голляндці чесні люди, ніколи задармо нічого від індіян не брали. За все їм платили, та з тої заплати індіянам нічого не лишилося.

Одного погідного дня 1656 року побачили голляндці великий рух між індіянами, великий вогонь на середині індіянської оселі. Мужчини індіяни бігають, накривала з шатер зривають, все на вогонь кидають, все, чого їм не треба буде в дорозі. Лише малі шкірки завивали в пакунки, складали на санчата, прив'язані до двох шкап. На вогні смажаться ще два заїві пси, котрими мужчини індіяни покріпляться в дорозі.

Прийшла старша індіянка, котра вже знала трохи по голляндськи, до пані Бускірк, що в той час сиділа на кріслі і плела щось. Індіянка, увійшла просто до хати і сіла коло ніг пані Бускірк. Почасі глянула своїми маленькими чорними очима на неї і каже:

— „Люба, моя біла сестро! Ви були добрі для нас, помагали нам багато. Але тепер нам пора вас покидати. Мусимо йти, куди кличе нас великий дух, де води ще чисті, де ліси ще густі, де індіянин може вільно ходити і полювати, прощай, моя біла сестро."

Пані Бускірк стиснула голову індіянки, поцілувала її, помогла їй встати і дала їй шаль.

Зі всього свого дорібку за тисячі років індіяни залишили в Седл Ривері лише одного старшого індіянина на ім'я Маншир. Той постояв, постояв аж доки колона індіян не зникла в лісах. Тоді він пішов на місце, де індіяни ховали своїх небіжчиків. Там затримався і взявся до роботи. Брав камінь за каменем і поставив собі буду, яку накрив ріщем. Застелив землю листям. Заслонив вхід шкірками. Там він буде жити до кінця свого життя, пильнувати гробів тих, що скорше пішли до великого духа на безтурботне полювання. Це каміння з розваленої буди останнього індіянина ще є в Седл Ривері при вулиці Олд Фармер Ровд. В самім Седл Ривері вже нема ні одного індіянина. Є голляндці, німці, італійці. Є садиба української артистки сцени і кіна пані Гупалової і є Сурмачівка.

PS. В п'ятницю 17 травня улаштовуємо прогулянку школяриків з української школи св. Юра в Ню Йорку до Седл Ривер. Покажемо їм околицю, запізнаємо їх з тутешніми школярами. Мейор згодився привітати наших дітей. Суперінтендент п. Бавер представить своїх дітей. Для загальної оказії приготовляється малий артистичний концерт шкільної дітвори. Просимо Бога про гарну погоду.

М. Сурмач

З ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОМУА

Ню Йорк. — Загальні Збори Об'єднання Мистців Українців в Америці відбудуться в неділю 26 травня ц. р. о год. 3 по пол. у власній домівці при 2-ій Евню. Між точками денного порядку є вибір нових керівних органів тієї організації та зміна статуту. З нагоди тих Загальних Зборів Головна Управа пригадує мистцям, щоб користали з можливости виставляти свої твори у постійній ґалерії ОМУА за відповідною маленькою оплатою. 15-та річна виставка образів і скульптур відбудеться в грудні ц. р.

ЗАПРОШУЮТЬ НА ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Ню Йорк. — З нагоди 29-ї річниці проголошення самостійности Карпатської України, Карпатський Союз запрошує громадянство на святочні сходини у суботу 18 травня, о 6-ій вечора, в залі Українського Інституту Америки. Будуть прочитані дві доповіді: д-р В. Шандор про „Політично - стратегічне значення Карпатської України для Української Держави", а ред. І. Кардашенець виголосить доповідь на тему „Карпатська Україна під час угорської окупації".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ХТО ПРАЦЮЄ В ТЕАТРІ ЮНОГО ГЛЯДАЧА В ХАРКОВІ?

„Молодь України" з 9 травня надрукувала рецензію „Листи до нащадків", з якої видко, хто духово нищить українську молодь в Харкові шляхом театральних, большевицько - аґітаційних вистав російською мовою. Там працюють: Г. Толстоногов, Ю. Любимов, О. Єфремов, В. Антонов, О. Беляцький, А. Левіна, Л. Хаїт, та ін. ТЮГ у Харкові ставить п'єси М. Свєтлова, Н. Долініної, Я. Волчека, С. Смірнова, а одна з тих „п'єс" так і зветься „Дискусії про В'єтнам"...

НАРЕШТІ ВИСТАВИЛИ ЧУДОВУ „РОМЕНСЬКУ МАДОННУ"

У місті Ромен колись Полтавської, тепер Сумської області, виставлено в музеї чудовий образ „Роменська Мадонна", який по війні не експонували. „Радянська Україна" з 8 травня сповіщала: „Молода вродлива жінка в українському національному вбранні тримає на руках немовля, замислившись над розкритою книгою. Картину, як виявилося написав Григорій Андрійович Стеценко, який народився в 1710 році в Ромнах. У 50-х роках XVIII століття він виконував настінні розписи в місті Козельці, у гетьмана К. Розумовського. Пошуки переконали мистецтвознавця, що свою „Роменську мадонну" мистець писав з Марії Маркович, яка походила з козацької родини. Недавно картину реставрували. Так відбулося друге народження твору видатного українського художника."

КОЛГОСПНИКИ ПІДГОДОВУЮТЬ ХАРКІВ

Під заголовком „Передсвяткові ярмарки", нібито з нагоди 1 травня, „Радянська Україна" з 24 квітня повідомляла, що тепер у Харкові відкриті всі базари та ярмарки. Туди колгоспники привозять різні харчі, включно з молочними продуктами, а зате „державні торговельні організації продають селянам промислові товари та речі хатнього вжитку". Цікаво, що до Харкова звозять свої домашні харчові вироби люди з „Харківщини та сусідніх районів Полтавської, Сумської і Бєлгородської областей"...

ПАНІ КІНҐ ОЧОЛЮЄ ПОХІД ВБОГИХ У ВАШИНҐТОНІ

Вдова по вбитім негритянському провідникові о. д-рові Мартинові Лютерові Кінґові, очолює Похід вбогих в столиці. Вона марширує в першому ряді (в самій середині) з чорними окулярами. З нею йде пані Гаррі Белафонте.

В ПРАЗІ УСПІШНО СТАВЛЯТЬ „ЛІСОВУ ПІСНЮ" Л. УКРАЇНКИ

Чеський поет і перекладач Вацлав Данєк переклав „Лісову Пісню" Лесі Українки на чеську мову, відповідно достосувавши символіку п'єси до чеського глядача, оригінальну музику скомпонував композитор Ладіслав Симон. Газети „Вечерня Праґа", „Лідове демократє" та ін. з квітня опублікували позитивні рецензії на музичну виставу чудової української п'єси. Київська „Літературна Україна", повідомляючи про це в числі з 1 травня, навела слова перекладача про бажання театру „На Віноградах" приїхати з тією виставою до Києва, але не подала від себе жодного коментаря.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

Закликаємо всіх членів брати участь у зборах своїх відділів та вплачувати своєчасно членські вкладки. При цьому пригадуємо, що: Члени повинні вплачувати свої вкладки вже спочатку місяця, як у випадку платности місячних вкладок, так і при вплатах квартальних, піврічних і річних. Ці вкладки, висота яких апробована забезпеченевими властями, є платні в дійсності вже першого дня даного місяця. Що більше, управленими до знижкових вкладок квартальних, піврічних і річних є тільки ті члени, які вплачують ці вкладки на час тобто наперед за три, шість чи дванадцять місяців. Коли ж вони спізнюються з вплатами вкладок, тоді ці члени не можуть користати із знижки і можуть спізнені вкладки вплачувати тільки на місячних ставках.

СУБОТА, 18-го ТРАВНЯ 1968 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. у власній домівці при 37-09, 31st Ave. Б-во бере участь з прапорами 19 травня в посвяченні нової церкви Чесного Хреста в Асторії, тому проситься чл. на збори. Члени, які хочуть їхати 23 червня на Союзівку в „День Союзянки", проситься зголошувати до предс. А. Малана або М. Хоманчука, та замовити собі місце в автобусі. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва св. Юрія — 239 Відд. о год. 3:30-4:30 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — Д-р В. Ґалан, предс., М. Ковальчук, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі СУМА, 117 Nepperhan Avenue. Проситься членство вирівняти чл. вкладки. — В. Козіцький, П. Гарасимів, В. Мандзій.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі, 47 Говп Аве. Проситься чл. прибути. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. Проситься чл. прибути на збори, в місяцях: червні, липні і серпні зборів не буде. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол в приміщенні УНДому при вул. Мартин. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го ТРАВНЯ 1968 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на Мейн Ст. — І. Бурний, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, 292 Гудсон Аве. Проситься чл. прибути та вплатити вкладки. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., С. Мартинюк, кас., В. Колданський, рек. сек.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартин. Проситься вирівняти вкладки. — С. Леськів, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 42 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Hope Ave. Проситься чл. прибути на збори. — В. Марущак, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Збирання чл. вкладок 370-го Відд. зараз по першій Сл. Божій, о 9-ій год. ранку до 12 дня. Проситься обов'язково вирівняти вкладки. — В. Ґіна, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філморе і Онейда вул. Вкладки можна вплачувати кожної неділі у вище згаданому часі і місці. — І. Вула, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, касир.

ТАРЗАН, Ч. 5998. Смерть Голята!

Ватажок мавп простягнув волосисті руки, щоб здушити свого гладкошкірого противника.

Але Тарзан спритно скочив набік, вдаряючи глибоко ножем!

Дикий Голят мертвий впав на землю!